

Naročnina
Dnevna izdaja
za državo SHS
mesečno 25 Din
polletno 150 Din
celoletno 300 Din
za inozemstvo
mesečno 40 Din
nedeljska izdaja
celoletno v Jugos-
laviji 120 Din, za
inozemstvo 140 D

SLOVENEK

S tedensko prilogo »Ilustrirani Slovenec«

Cene oglasov
1 st. p. peš. vrsta
mal. oglaš. po 1.50
in 2 D, večji oglaš.
nad 45 mm višine
po 2.50, večji
po 3 in 4 Din, v
uredniškem delu
vrstica po 10 Din
in pr. večjem o
naročilu popust
Izide ob 4 zjutraj
razen ponedeljka in
črta po prežniku

Uredništvo je v Kopitarjevi ulici št. 6/III
Vokopisi se ne vračajo, nebrankirano
pismo se ne sprejema
telefon št. 2030, upravnštvo št. 2328

Informativen list za slovenski narod

Uprava je v Kopitarjevi ul. št. 6 - Celovnik
račun: Ljubljana št. 10.650 in 10.349
za inzerate, Sarajevski št. 7563, Zagreb
št. 39.011, Praga in Dunaj št. 24.797

Bolgarska politika

Iz Sofije prihajajo poročila, da se zopet pojavlja večji vpliv makedonstvujuših in da se ti celo pričeli propagirati vpostavo diktatorske vlade, ki naj bi uresničila vse njih težnje.

Kakšne so te težnje, o tem govori le preglasno krvava zgodovina že celo vrsto let in zato tudi ni treba še posebej naglašati, da bi pomenila od podpore makedonstvujuših odvisna diktatorska vlada najresnejšo nevarnost za dobre onošaje med balkanskimi državami in najbrže tudi za evropski mir. Ta nevarnost je tako evidentna, da je ne morejo prezreti niti od strankarskih strasti prevzeti bolgarski politiki in zato mislimo, da bo ostala le pobožna želja makedonstvujuših. Takih želj pa imajo ti že dosti in nobene škode ne bo, če dobe še eno novo.

Tem manj pa je verjetno, da bi g. Ljapčev segel po tem obupnem sredstvu, ker mora taš sedaj odgovorjati na težke argumente opozicije, ki pravi, da je postala Bolgarska vsled stabilizacijskega posojila čisto odvisna od tujih finančnikov. Gosp. Ljapčev bo morda mogel ugovarjati, da opozicija po svoji navadi pretirava, da stvar ni tako huda, ali čisto odbiti opozicijskega ugovora ne bo mogel, ker pač vsa Bolgarska čuti, kako je vedno manj gospodar svojega gospodarstva. Nenavadno nizke cene poljedelskih pridelkov, vedno močnejši vpliv tujih finančnikov, težave državne blagajne, vse to dokazuje, da nekaj ni v redu in da niso očitki opozicije brez vsakega temelja.

Ce pa bi se mogel g. Ljapčev dvigniti čisto nad strankarske boje in se oprostiti tudi vseh sentimentalnih predsodkov, s katerimi zlasti radi paradirojo nekateri bolgarski nadnacionalisti, potem bi videl, da je bolgarska oficialna politika v temelju zavajena in da je treba kreniti na čisto drugo pot, kakor pa jo priporočajo makedonstvujušci.

Njih politika revanše ne privede in ne more privedi Bolgarsko nikamor drugam, ko v nasprotju z vsemi balkanskimi državami. Posledica makedonske revanše politike more biti le popolna izolacija Bolgarske na Balkanu. Nadaljna posledica tega pa bo še večja odvisnost Bolgarske od tuje podpore in v tem naravno še večja okrnitev njene samostojnosti.

Nasprotno pa pomeni odklonitev politike makedonstvujuših zblizanje z drugimi balkanskimi narodi in pričetek uveljavljanja onega gesla, ki je za vse balkanske narode neravnost imperativen. Je to geslo, ki pravi, da je balkanski polotok napram tujemu svetu ena celota in da odločujejo o svoji usodi balkanski narodi sami.

Sprejem tega gesla in izvajanje politike v njegovem smislu bi mahoma olajšalo stališče Bolgarske. Ne bi imela potem Bolgarska takšnih težav s plačevanjem reparacij, ker bi bi pač grški veto proti odlogu bolgarskih reparacijskih plačil manj oster, če bi bili obe državi zvezani z balkansko politiko. A tudi izhod bolgarskega izvoza na Egejsko morje bi bil rešen pod vidikom kake balkanske politike vse drugače, kakor pa je rešen danes, ko revanšna politika makedonstvujuših še ni premagano stališče. In cela vrsta drugih za Bolgarsko nad vse važnih vprašanj bi bila gladko rešena v korist Bolgarske, če bi se mogla osloniti Bolgarska na pomoč balkanskih držav. Kajti le premnogo teh vprašanj se pojavlja v vseh balkanskih državah na precej sličen način in povsodi je njih dobra rešitev težavna, ker pomeni vsaka balkanska država za sebe premajhno silo.

Ze celo pa postaja aktualna nova balkanska politika in hipu, kadar se pripravljajo svetovni kapital, da koncentriira vse svoje sile. Ze danes pomeni za svetovni kapital ves Balkan eno gospodarsko celoto in kadar se računa z balkanskim trgov, se računa vedno z vsem Balkanom. Ford ne ustanavlja avtomobilске tovarne na Balkanu le za eno balkansko državo, temveč za ves Balkan, h kateremu prištevata tudi Turčijo. Prav nobenega vzroka ni, da ne bi tudi balkanski narodi sami bili tako praktični, kakor so tuji finančniki.

Ce bi zmogla v Sofiji uvidenost, potem bi vsaj pokoketirali z balkansko politiko in že s tem bi dosegli, da bi dobili tujo pomoč znatno cenejši, kakor pa jo plačujejo danes. Bil bi to eksperiment, ki Bolgarsko ne bi nič veljal, ki bi ji pa vendar prinesel sigurno korist. Zakaj ga ne poskusijo?

Naj ne sodijo vsega sveta le po sebi in naj ne mislijo, da je ves svet ostal v predvojni

Zakon o agrarni banki podpisan

Zakon ima štiri oddelke -- Vpis delnic dva meseca po objavi zakona

Belgrad, 17. aprila. (Tel. »Slov.«) Včeraj je v Topoli Nj. Vel. kralj podpisal zakon o privilegirani agrarni banki.

Zakon ima štiri oddelke: 1. statut, 2. oddelek govori o prednostih banke, 3. govori o založnicah, 4. oddelek vsebuje prehodne odredbe. Gre za kredit 300 milij. Din, ki se bo razdelil na 600.000 delnic po 500 Din. Delniški kapital se lahko poviša do 1 milijarde Din. Na tej vsoti se bodo udeležile: država s 120 milij., razredna loterija 20 milij., ostalo vlože Narodna banka, Drž. hipotekar. banka, poštna hranilnica, zadruge, oblasti, občine, de-narni zavodi in zasebniki. Vpis delnic se bo vršil dva meseca po objavi zakona. Delnice se glasijo na donositelja.

Olajšave so te-le: Oprostitev od vseh

davkov, samoupravnih in občinskih taks. Država jamči za hranilne vloge in založnice. Delnice se bodo lahko lombardirale kot državni papirji. Banka ima pravico, izdajati založnice na podlagi posojil, danih na nepremičnine. Glasijo se na donositelja. Po objavi zakona bo takoj imenovan komisar, ki bo vse uredil glede organizacije te banke.

Prvi občni zbor delničarjev se bo vršil po vpisu delnic. Privilegirana agrarna banka prevzame posle ravnateljstva za kmetijski kredit. Njej se dajo na razpolago fondi Hipotekarne banke, fondi za pospeševanje ribarstva, razen veterinarskega fonda. Za vse te fonde jamči država. Ko dobi zakon veljavo, postanejo vsi kmetje v naši državi menično sposobni.

Osnutek stanov. zakona gotov

Prehod v normalno stanje 1. januarja 1930

Belgrad, 17. aprila. (Tel. »Slov.«) Minister za socialno politiko dr. Drinković je danes končal z delom na stanovanjskem zakonu. Jutri bo dal osnutek v pregled predsedniku vlade Živkoviću. Če se bo strinjal z njim, se bo osnutek predložil vrh. zak. svetu v razpravo. Kako stališče je glede zaščite na-

jemnikov zavzel minister dr. Drinković, se drži v največji tajnosti. Iz ministrstva se je objavilo edino toliko, da je osnutek gotov. Čujemo, da ima zakon značaj provizorija in so v njem določbe prehoda iz sedanjega stanja v normalno. Ta prehod bi moral biti gotov do 1. jan. 1930.

Romunsko-jugoslov. pogajanja

Ugoden potek pogajani

Belgrad, 17. aprila. (Tel. »Slov.«) O rumunsko-jugoslovanskih pogajanjih se je izdalo danes to-le obvestilo:

Obe delegaciji sta razpravljali skoro o vseh 28 vprašanjih programa, ki se je določil 6. januarja v Belgradu. Zadnje dni so se obravnavala ta vprašanja: 1. rumunsko-jugoslovanske šole in pravoslavne cerkve v Banatu, 2. razdelitev dobrin, oziroma premeženja, ki pripada bivšim upravnim enotam, ki so se razdelile ob razmejitvi, 3. državljanstvo,

4. sklenitev dveh dogovorov o pravni pomoči pri kazenskih ter civilnopravnih zadevah, 5. ureditev splošnega obmejnega prometa. Delegaciji nadaljujeta delo v podkomisijah, izmenjaje pod predsedstvom jugoslovanske in rumunske delegacije. V večini predmetov so že sedaj izdelane glavne linije. Podkomisije se sedaj bavijo s končno sestavo posameznih tekstov dogovorov, ki se naj sklenejo. Pogajanja se vodijo v najboljšem razpoloženju obeh strank.

Kriza naše klavniške industrije

Belgrad, 17. aprila. (Tel. »Slov.«) Z občnega zbora organizacij mesne industrije se je poslala ministrstvu daljša resolucija, v kateri zastopniki mesne industrije ugotavljajo, da se je od 18 podjetij, ki so se bavila z predelovanjem mesa, ohranilo samo 7 podjetij. To je najboljši dokaz, kako je naša klavniška industrija v krizi in kako nujna je pomoč. Ta pomoč mora priti v notranjosti države od strani vlade, kakor tudi v zunanji trgovini. Treba je spremeniti železniške tarife v notranjosti in v prometu z inozemstvom. Spremeniti je treba predpise v železniški službi, kolikor se nanašajo na manipulacije, na specialne vagone, na predpise, ki se tičejo daljših voženj. Nadaljuje se vprašanje poštinih tarifov za pošiljke zavojev, posebno v slučajih, kadar se take pošiljke nanašajo na kratka pota.

Prouči se tudi vprašanje raznih samoupravnih in mestnih davkov in taks, vprašanje organizacije profesionalnega klanja in predelavanja mesa, ki ni še samo nevarno za podjetja, nego predstavlja nevarnost za trgovinske in higienske potrebe. Na podlagi danih primerov se trdi, da je nujna potreba, da se ustanovi prvovrstna klavniška industrija in da se ta standardizira. Brez standardizacije je zaman vsak poskus izboljšanja izvoza. Potrebno je uzakoniti različne veterinarske zakone, v kolikor pa ovirajo klavniško industrijo, naj se revidirajo. Državo prosijo, naj pri sklepanju trgovinskih pogodb zlasti naše mesne industrije nikar ne zanemarija.

Važna seja lin.-gospodarskega odbora

Belgrad, 17. aprila. (Tel. »Slov.«) Danes popoldne je imel sejo finančno-gospodarski odbor. Na dnevnem redu so bile te-le točke: 1. Spor med državo in belgrajsko tovarno papirja »Vapa«. 2. Predlog glede posojila požarevski oblasti v višini 5 milijonov dolarjev za zgradbo železnice. 3. Vprašanje vojne odškodnine na Primorskem in v Sloveniji. 4. Zahteva bivšega črnogorskega ministrskega predsednika Plamenca. 5. Prošnja srbskega broderskega društva in zasebnih broderskih društev za popust pri izvozu hrane in za oprostitev carine na prevoz in nafto. 6. Predlog trgovinskega ministra za podpiranje redne morske proge na Kanarske otoke, Maroko in v Španijo. 7. Prošnja zagrebških mestnih namestencev, da se jim dovolijo vozne olajšave.

Blagajniške knjige za kmetovalce

Belgrad, 17. aprila. (Tel. »Slov.«) Profesor na zagrebški gospodarski fakulteti dr. Poštilj je prevzel za sedanjim ministrom dr. Frančesom vodstvo zavoda za proučevanje racionalnega gospodarstva naših kmetov. Po švicarskem zgledu bo ta zavod po zadružnih zvezah uvedel blagajniške knjige za naše kmete. Tozadevne knjige so že gotove. Naš kmet naj bi se natančno naučil voditi blagajniške knjige. Na ta način bi tudi država dobila jasno sliko o gospodarskem stanju, o potrebah in o konsumu naših kmetov ter obli pregled čez gospodarsko stanje našega kmetkega prebivalstva.

Seja zakonodajnega odbora

Belgrad, 17. aprila. (Tel. »Slov.«) Vrhovni zakonodajni svet je imel sejo od 3 do 7. Obravnaval je uredbo o vzdrževanju državnih cest in mostov in uredbo o nastavljanju cestarjev, njih strokovno izobrazbo, plačo in dolžnosti, kakor tudi o kontroli, ki se mora vršiti. Odredbe so bile sprejete. Prihodnja seja bo jutri. Na dnevni red pridejo ostale uredbe gradbenega ministrstva.

Makedonski komitet za diktaturo

Iz Sofije se poroča, da trajajo tudi še po rešitvi krize težnje v vladni koaliciji. Odstop bivšega vojnega ministra Vlkova ni olajšal situacije. Posamezne skupine vladne koalicije niso spremenile svoje taktike in jo vodijo v stari smeri. V glavnem pa se vodi boj med skupino Ljapčeva in ono Cankova, dočim je skupina Burova rezervirana, a se vendar bolj nagiba na Ljapčevo stran. Cankovisti očitajo Ljapčevu, da uživa plodove, ki jih je pripravil Cankov.

Nasprotja v vladni koaliciji izkorišča opozicija in očita vladi, da je vrgla s stabilizacijskim posojilom Bolgarsko v roke tujih bank. Zlasti bolgarske železnice so baje postale čisto neodvisne, ker morajo vse dobavljati od francoske, belgijske in čehoslovaške industrije. Vse to zelo slabi vladin položaj in je zato Ljapčev zagrozil z diktaturo. Ta grožnja je zlasti v desničarskih krogih padla na zelo rodovitna tla in desničarji že govore, da je prišel čas, ko je mogoče spremeniti vladu.

V resnici je tudi položaj Ljapčevove vlade zelo težaven. Ker ni mogla doseči odložitve plačila reparacij, manjka v državni blagajni denarja. Na vse skuša macedonski komitet z vprašanjem narodnih manjšin znova razširiti svojo akcijo. Ker misli macedonski komitet, da bi bila diktatorska vlada bolj navedena na njegovo pomoč, zato je pričel delovati z vso vmo na to, da se vladna kriza reši z diktaturo. Vanša Mihajlov prihaja v zadnjem času zelo pogosto v Sofijo in tudi preganjanja pristašev Protogerova so se zopet pričela. Vpliv macedonskega komiteta je torej narastel in zato ni izključeno, da prodre tudi od njega propagirana sprememba vlade.

Novi člani prosvetnega sveta

Belgrad, 17. aprila. (Tel. »Slov.«) Danes se je sestel prosvetni svet. Minister Maksimović je imenoval tri izredne člane prosvetnega sveta: Petra Radkoviča, Momčila Miloševića in Frana Jerana, profesorja iz Ljubljane. Za rednega člana je prišel namesto bivšega načelnika za ljudsko šolstvo v prosvetnem ministrstvu Miloslava Mladenoviča, sedanjí načelnik Dragotin Gjorgjevič.

Belgrajske vesti

Belgrad, 17. aprila.

Nj. Vel. kralj je opoldne obiskal bolnega vojvodo Stepanoviča v Čačku.

Zakon proti korupciji stopi jutri v veljavo.

Zastopnik neke angleške finančne skupine Simon je bil danes pri belgrajskem komisariju Savčiću. Zatrjuje se, da gre za najetje posojila za belgrajsko občino.

Redukcija uradništva v finančnem ministrstvu se pripravlja. Zlasti bodo reducirani manipulanti in dnevnicaři.

Nadzorstvo nad verskimi šolami in bogoslovji bo v prosvetnem ministrstvu prevzel dosedanjí načelnik Polovina.

Na 20 let težke ječe je bil danes obsojen upravni poročnik v p. Uroš Matejič radi poverbe.

Splitske vesti

Split, 17. aprila.

Kvoto naših izseljencev za Avstralijo so avstralske oblasti določile na 428. Avstralske oblasti zahtevajo, da ima vsak priseljennec v Avstralijo 40 liver šterlingov (okoli 11.000 Din). Ker je ta vsota previsoka za naše izseljence, se bo naše izseljevanje v Avstralijo omejilo.

Zastopnik ljubljanskega gledališča Mahkota je prispel v Split, da se dogovori radi gostovanja ljubljanske opere v Splitu. Zdi se, da so se pogajanja ugodno zaključila in da bo prišlo do gostovanja, ki se v Splitu pričakuje z velikim zanimanjem. Dosedanja gostovanja so namreč napravila kar najlepši vtis.

mentaliteti. Ni več geslo: »Balkan balkanskim narodom« samo pusta fraza, temveč realen političen program, ki pridobiva vedno več pristašev. In mnogo več bi jih bilo, če ne bi naš makedonstvujušci s svojo revanšno politiko vedno sproli dajali argumente za previdnost napram sofijski politiki. Če se niso pozabljene vse stare rane, so pač temu krivi oni, ki jih vedno znova odpirajo in med temi so makedonstvujušci na prvem mestu.

Cisto notranja zadeva Bolgarske je, če ima diktatorsko ali vseskozi parlamentarno vlado. Ni pa več samo notranja zadeva Bolgarske, če postavljajo vlado makedonstvujušci. Kajti takšna vlada mora neizogibno izvajati revanšno politiko, ki ni samo v nasprotju z mirovnimi pogodbami, temveč ogroža tudi mir. S tega vidika mora evropska javnost presojati spremembe v bolgarski vladi in temu primerno urediti tudi svoje korake.

Vlad. Pušenjak:

Program vlade za proračunsko leto 1929-30

Vsmislu določb zakona o drž. računovodstvu mora finančni minister obenem s predložitvijo državnega proračuna predložiti tudi ekspozice k proračunom posameznih ministrstev. Ta ekspozice naj vsebuje obrazložitev povečanja, oz. zmanjšanja kreditov in program dela v proračunskem letu. V prejšnjih letih se ta določba zakona ni izpolnjevala, šele v l. 1927 in 1928 so podali vse ministri obenem s proračunom tudi izčrpne tiskane ekspozice. Sedanja vlada je mesto ekspozic izdelala za novo proračunsko leto program dela, kateri je bil koncem meseca marca izročen javnosti.

Ta program obsega sledeče oddelke:

1. Reforme.
2. Zakonodajno delo.
3. Delo za narod.
4. Delo za povzdigo gospodarstva.

1. Reforme.

Izvesti se hoče reorganizacija ministrstva notranjih zadev na ta način, da se izvrši popolna depolitizacija uradništva in nastavljen je uradništva, ki ima potrebno strokovno in moralno kvalifikacijo. Takoj, ko je stopil v veljavo novi proračun, je vlada razglasila, da hoče penzionirati vse one uradnike, ki nimajo kvalifikacije in razpisala v ministrstvu za notr. zadeve 100 mest za absolvirane pravnike.

Pravosodno ministrstvo bo izvršilo organizacijo sodišč po določbah novega zakona.

Ministrstvo za prosveto namerava izdelati stalen prosvetni program, izvršiti izenačenje pravega in terminologije, izpopolniti in predelati izenačeni učni program.

Namerava se reorganizirati vsa sanitetska služba, ustvariti nove zdravstvene ustanove; da bi lahko dobili najširši sloji ljudstva zdravniško pomoč, se hoče izpopolniti in povečati bolnice. Posebna pažnja se hoče posvetiti strokovni izobrazbi zdravniškega stanu.

Izvršuje se reorganizacija finančne službe po uredbi od 8. okt. 1928. Na dnevnom redu je reorganizacija drž. računovodstva na podlagi enostavnejše administracije, osobito odredb o držav. nabavkah. Ves sistem posrednih davkov, taks in trošarine se hoče reorganizirati, v kratkem se namerava izenačiti trošarino. Začela se je generalna revizija carinske tarife, ugotoviti se hoče, katere panoge domače produkcije treba še nadalje zaščititi, ter določiti definitivno obliko in obseg zaščitnega sistema. Zaščita se ne sme vršiti izključno potom zaščitnih carin, temveč tudi drugih sredstev, kakor davčnih in drugih ugodnosti.

Državna administracija se mora poenostaviti in postati cenejša, s čemur bi se zmanjšali državni izdatki.

Izdelal se bo program za rekonstrukcijo važnih drž. cest in mostov, zgradba in popraviljanje drž. cest se namerava izvršiti potom kuluka. Vzdrževanje cest se bo poverilo cestarjem.

Reorganizacija železniškega ministrstva se bo izvršila v tem pravcu, da se bolje in pravilnejše izkoriščajo delavske moči, material in prometna sredstva. Za vse stroke železniške službe se bo sestavil pravilnik.

Strokovna izobrazba poštinskih uslužbencev se namerava izboljšati, izdelati podrobne službene instrukcije, okrog 200 državnih pošt spremeniti v pogodbene pošte, reorganizirati računovodstvo in knjigovodstvo, da se lažje dožene rentabilnost.

Glede šum se hoče revidirati gospodarske načrte, postopanje o ekspropriaciji šum v zvezi z dolgoročnimi pogodbami, način sodelovanja države v posameznih šumskih podjetjih. Več pozornosti se hoče v bodoče posvetiti eksploataciji drž. šum, zvišanju njih rentabilnosti ter pogozdovanju.

Pripravlja se novela k invalidskemu zakonu in revizija invalidov v tem pravcu, da se pobojša položaj invalidov in sirot, pripravljajo se revizija delavske zakonodaje. Ustanove, ki so nastale vsled določb zakona o zaščiti delavcev, se bodo poenostavile in upravni stroški zmanjšali tako, da bo mogoče misliti na zavarovanje za starost in onemoglost, kakor na zgradbe manjših bolnic v industrijskih centrih. Naše izseljevanje treba sistematski organizirati in skleniti z vsemi državami enake konvencije ko z Nemčijo, Argentino, Francijo in Romunijo. — Skrbeti treba zato, da dobe naši izseljenci zaupanje do države, da se njih hranilne vloge pri denarnih zavodih zaščitijo in centralizirajo. Državna statistika se bo izpopolnila, da bo odgovarjala duhu časa, potrebam države in njenim mednarodnim obvezam.

Jugoslovanska cona v Solunu

Atene, 17. aprila. (Tel. Slov.) Jugoslovanski načelnik v finančnem ministrstvu Gospodnetič je včeraj s sedmimi višjimi uradniki in z ravnateljem belgrajske trgovske zbornice dospel v Solun, da prouči naprave in izboljšanje jugoslovanske svobodne cone, v kateri se danes začne promet. Zaenkrat se bodo položili samo priključni železniški tir. V jugoslovanski svobodni coni se bodo nakladali samo jugoslovanski monopolni predmeti, dočim bo ostala jugoslovanska trgovina predvsem uporabljala grško cono.

Dunajska vremenska napoved. Jasno, toplejše vreme, zjutraj še hladno.

Male države in reparacije

Jugoslavija ne pristane na znižanje reparacij pod srednjo mero

Pariz, 17. aprila. (Tel. »Slov.«) Strokovnjaki zaveznikov so povabili k razgovoru zastopnike malih držav upnice Jugoslavije, Romunije, Grške in Portugalske, ki na konferenci strokovnjakov niso zastopane. Na tem razgovoru se hočejo posvetovati o tem, ali so male države pripravljene znižati svoj delež na reparacijah, ki znaša skupno okoli 3 milijarde mark. Kakor piše »Echo de Paris«, je

Jugoslavija naglasila v reparacijski komisiji, da ne sprejme zmanjšanja svojega deleža pod srednjo mero splošnih koncepcij.

Francoski listi izražajo sum, da bi doktor Schacht morda poskušal konferenco razbiti. »L'Oeuvre« računa, da bo nemški memorandum znižal protivrednost reparacijskih plačil na 36 milijard in s tem skupno vsoto zavezniških dodatnih zahtev na 8 milijard.

Sovjetski razorožitveni predlog

Zavezniki in večina delegatov odklanjajo ta predlog -- Odgovor Litvinova -- Glasovanje bo jutri

Zeneva, 17. aprila. (Tel. Slov.) K drugemu ruskemu predlogu o razorožitvi je podal danes ruski general Longovoj ekspozice, v katerem je izjavil: Sovjetska delegacija ne sili k številkam svojega načrta. Glavna stvar je, da se sedanja situacija izpremeni temeljito z resničnim zmanjšanjem oboroževanja. Ne zadostuje samo omejitev, da se v glavnem izvrši proporcionalno zmanjšanje oboroževanja velikih držav in da se odpravi napadalno oboroževanje držav, ker ima vsa sedanja razprava namen, preprečiti novo klanje človeštva. Bistveno je tudi zmanjšanje izvežblanih rezerv in pomoja se razorožitvi s tem, da se zmanjša število izvežblanega moštva in častnikov vseh letnikov. Enako, če se odpravijo vojaško izvežblane zveze, ki služijo za militarizacijo prebivalstva, kakor tudi, da se popolnoma uniči vojna oprema, namenjena za napad, kakor tanki, dalekosežni topovi, ladje-matice za letala. Podmornice pa se naj ne uničijo, dokler se ne more deseti popolna razorožitev mornarice. V spor, ali naj se vojna mornarica razoroži globalno ali po ladijskih kategorijah, ki je povzročil diskusije med Anglijo, Italijo in Ameriko, se Rusija ne spušta. Sovjeti smatrajo razorožitev malih mornaric po načelu ladijskih kategorij za nemogoče.

Sovjetski načrt se odpoveduje zračnim napadnim flotam, civilna letala pa morajo biti v konstrukciji neoporna za vojne svrhe.

Japonski delegat je te predloge uljudno odklonil.

Nemški delegat grof Bernsdorff je zahteval za prvo etapo, da se običajno zmanjšajo vsi elementi oboroževanja na suhem, na morju in v zraku, kar brez dvoma namerava ruski predlog. Dalje je zahteval tudi vojaško razorožitev, bodisi osebno bodisi materialno na suhem, na morju in v zraku. Potrebne so garancije popolne publicitete vseh oborožencev. Cilj ruskih predlogov je tisti, po katerem mora stremeti razorožitvena komisija. V metcdah, ki so jih navedli Rusi, tiči posebna nova misel, nov bolj mehanični sistem, ki zasluži, da se sprejme.

Enako, kakor Japonska, so odklonili ruski predlog tudi kitajski, švicarski in francoski delegati. Francoski delegat je ostro izjavil, da mandat razorožitvene komisije sploh ne dopušča podrobne razprave o ruskem načrtu. Tipiziranje, ki ga zahteva ta načrt, se naravnost protivi vpoštevamju geografičnega, gospodarskega in ostalega položaja držav, ki ga zahteva pogodba Društva narodov. Ruski načrt nikakor ne predstavlja magične formule za premaganje vseh zaprek razoroževanja, ustvarja pa celo vrsto specialnih konvencij (za razorožitev v zraku, na

morju itd.), ki bi stopilo v veljavo šele šest mesecev po glavni konvenciji. Radi za to potrebnih dolgih priprav bi ruski načrt niti ne pomenil kake pridobitve časa nasproti dosedanjemu postopku. Matematične formule so brez vrednosti. Države z industrijami, ki ležijo ob odkritih in nezavarovani meji, imajo druge potrebe za obrambo, kakor države z varnimi gorskimi mejami. Francoski delegat Masigli je z dobrim dovtipom naglašal, da predvideva ruski načrt posebne varnostne čete za državno imetje. Rusija bo morala torej tudi po razorožitvi vzdrževati ogromno armado, ker je v Rusiji vsaka stvar državno imetje.

Odgovor Litvinova.

Popoldne je odgovarjal Litvinov na vse ugovore. Obsojal je zavlačujočo nedelavnost komisije, katere delo se bo kmalu končalo s popolnim neuspehom. Dasi tudi sam priznava pojmo relativne varnosti, ni to nobena zapreka za delno percentualno razorožitev. Največja varnost je seveda v popolni razorožitvi, vendar delna razorožitev nikdar ne more ogroziti varnosti. Litvinov povsem priznava, da je sovjetski načrt sposoben zboljšanja in je izjavil, da se strinja s tem, da se sovjetski predlogi proučijo, toda treba je končno voz izvežbi iz blata in vpreči nove vole. Saj komisija lahko imenuje podobore, da se morejo natančneje proučiti razna mnenja.

Japonski delegat Sato se je zopet izrekel za postopno napredujočo razorožitev. Prva razorožitvena konferenca ne bo zadnja.

Predsednik Loudon danes navzlic ugovorom Litvinova ni hotel pripustiti glasovanja, da se čujejo tudi mnenja drugih držav. Po daljši debati, v kateri je naglašal turški zunanji minister, da se v primeru odklonitve ruskega predloga zagotovi tudi razprava o njegovem načrtu, in v kateri je grof Bernsdorff ponovno poudarjal, da so v ruskih predlogih mnoge pobude, katerih se ne sme kar tako odkloniti, je Litvinov še enkrat formuliral tri načela, za katera gre sovjetski delegaciji: 1. Ali se komisija strinja s tem, da se razoroževanje bistveno zmanjša, ne pa da se samo omeji? 2. Ali naj temelji to zmanjšanje na podlagi proporcionalnega razmerja? 3. Ali se komisija strinja s tem, da se določi takoj koeficient za to splošno enakomerno zmanjšanje? Če se ta načela odklonijo, bo sovjetska delegacija sama umaknila svoj načrt.

Predsednik Loudon je predlagal, da se glasovanje odloži do jutri, kar je bilo sprejeto.

Zaradi najemnine se razbila pogajanja

Predarlski glavar dr. Ender — Seiplov naslednik?

Dunaj, 17. aprila. (Tel. »Slov.«) »Neu-Weltblatt« označuje položaj, ki je nastal radi včerašnjega prekinjenja pogajanj z opozicijo kot negotov in pravi, da so pogajanja dokazala, da niso vse stranke pripravljene delovati pri rešitvi aktualnih vprašanj. Glede pravosodne reforme so se naziranja zelo zblížala. Glede najeminskega prava pa se je dosegel kompromis o svobodnem dogovoru najemnine o pravici nakazovanja ter razlastitve. Diference v najemninski lestvici znaša samo tri groše za predvojno krono, vendar gre ravno pri tem za načelno nasprotje: večinske stranke zahtevajo, da se najemninsko vprašanje sedaj končno reši in da neha biti platforma

ali točneje le demagoško geslo za volitve in da se mora torej že sedaj skleniti povišanje za leto 1932., kar pa hočejo prihraniti socialni demokrati za predmet volilnega boja pri volitvah leta 1931. List smatra, da bodo socialni demokrati popolnoma razbili nova pogajanja, kar bi ustvarilo nov položaj.

Deželni glavar v Vorarlbergu dr. Ender, ki je na telegrafičen poziv danes dopoldne prišel na Dunaj, bo najbrže kot designirani zvezni kanceral obnovil pogajanja s socialnimi demokrati. Kot kandidat za kancelarja se imenuje tudi dr. Rintelen, štajerski deželni glavar.

Velika vojaška parada v Tirani

Tirana, 17. apr. (Tel. »Slov.«) 14. aprila se je vršila tu ob priliki obiska italijanskega podtajnika za zunanje stvari Grandija velika vojaška parada. Mesto je bilo okinčano z italijanskimi in albanskimi zastavami. Parada se je vršila na velikem polju Shallavare, kjer se je zbrala velika množica ljudi. Bil je narejen paviljon za Nj. V. kralja Zogu in Grandija in dve tribuni za diplomatski zbor in za albanske oblasti ter člane parlamenta, vse okinčane z italijanskimi in albanskimi zastavami. Ob 10 je prišel Grandi v spremstvu poslanika Sala, admirala Fosehina, generalnega štaba kraljevih italijanskih vojniških ladij in drugih. Godba je zaigrala italijansko kraljevo himno in »Glo-vinezo«, množica pa je vzklikala: »Živela Italija! Živio Mussolini!« Albanske čete so zavzele male tri strani polja; poveljstvo parade je imel polkovnik Arantias, poveljstvo čete pa polkovnik Bellechi. Ob 10.45 je dospel Nj. V. kralj Zogu v spremstvu šefa vojaškega depar-

tamenta generala Pariani, prvega adjutanta polkovnika Sereggi, generala Perey, podpolkovnika Gabrielli, polkovnika Leona de Ghilardi in majorja di Piero. Nato se je vršila defilacija čet. Nato so fašistovski avantgardisti izročili »Albanski mladinski prapor. Defilujoče čete so obstojale iz vojaških šol, oddelka albanske mornarice, napadalnega bataljona, dveh pehotnih bataljonov, inženerskih čet, gorskih baterij, avtomobilskih oddelkov, strojnih pušk in tankov. Prireditelj je končala z navdušenimi ovacijami kralju Zogu in Italiji ter Mussoliniju.

Kralj Boris v Belgiji

Bruselj, 17. aprila. (Tel. »Slov.«) Belgijski kralj Boris je včeraj dospel v Bruselj. Na kolodvoru ga je sprejel belgijski kralj Albert. Boris bo gost belgijskega kralja in ostane v Bruslju dva dni.

Vedno bolj vojaški značaj poljske vlade

Varšava, 17. aprila. (Tel. »Slov.«) Poljska vlada še nadalje namešča na visoka uradniška mesta poljske častnike. Tako je zasedel mesto namestnika notranjega ministra znan polkovnik iz generalnega štaba.

Norveška ne sprejme Trockega

Oslo, 17. aprila. (Tel. »Slov.«) Norveška vlada je odklonila prošnjo Trockega za bivanje radi velikih težkoč, ki bi nastale radi varnostnih odredb za njegovo bivanje. V poslanski zbornici so delavski poslanci odklonitev najstrožje obsojali. Vlada je izjavila, da odklonitev nikakor ni političnega značaja.

Angleški volilni koledar

London, 17. aprila. (Tel. »Slov.«) »Daily Mirror« napoveduje sledeči volilni koledar: Konec proračunske debate 2. maja, razpust parlamenta 10. maja, nove volitve 30. maja, prvi sestanek novega parlamenta 10. junija, prestolni govor 17. junija, na to tridnevna razprava o kvalificirani nezaupnici obeh opozicijskih strank, tako da bo Baldwin najbrže med 20. in 22. junijem padel.

Zahteve muslimanske omladine

V Derventi je bil sestanek muslimanske omladine, ki je zborovala o splošnih muslimanskih razmerah ter na koncu zborovanja sprejela resolucijo, ki se glasi:

»Muslimanska omladina konstatira:

1. Da so muslimani naše države silno zaostali v kulturnem oziru za drugimi državljani.
2. Da je delo intelektualcev med muslimansko množico mnogo težje kot pa med nemuslimansko.
3. Da je vzrok, če je muslimanska masa nedostopna sodobnim mislim o življenju v tem, ker ni muslimanska duhovščina sodobno izobražena.
4. Da je zato tudi verski pouk muslimanov izpod vsake kritike.
5. Da se nihče ne gane, da bi to slabo stanje med hodžinskim (duhovniškim) stanom popravil.
6. Da polno vakufskih posestev, to narodno dobro, hira kot mrtvi kapital neizrabljen, pri vsej veliki potrebi, da se narod dvigne kulturno in socialno.
7. Da je statut za versko prosvetno avtonomijo postal že davno nesodoben.
8. Da po krivdi tega statuta prihajajo na najvišja verska mesta nesodobno izobraženi ljudje.
9. Da so sedaj upravitelji vakufskih posestev večina ljudje, ki so prišli na ta mesta kot politiki in politični partizani, a so brez vsake sposobnosti, da store nekaj dobrega za vakuf.

Zaradi vsega tega apelira omladina mesta Dervente:

1. Na presvetlega gospoda Reis-ul-Ulema, ki ga visoko ceni in spoštuje, da ne okleva niti za lip, temveč da izposluje sedaj, ko je na čelu verskega ministrstva človek, nam tako bližnje sredine, ki bo imel srce in voljo, da pomaga muslimanskemu elementu, od ministra to-le:

a) Da se sedaj takoj odpravi naš versko-prosvetni avtonomni statut kot nesodoben; b) da se na vsa važna mesta, kakor v verskih stvarih, tako tudi na upravi vakufa, postavijo do zakonitve novega statuta sposobni ljudje kot komisarji.

2. Apelira na vso omladino naše ožje domovine in na vse muslimane širom naše države, da se tej resoluciji in apelu pridružijo, kako bi merodajni faktorji uvideli, da stremi in hrepeni muslimanska omladina za resničnim in sodobnim življenjem.

Zagrebske vesti

Zagreb, 17. aprila.

Ob preiskavi radi uboja Tonija Slegla sta bila med drugimi aretirana tudi častnikarja Rapajić in Cihlar. Ker se jima ni mogla dokazati prav nobena skrivda, sta bila izpuščena na svobodo. Oba bosta vložila proti nekaterim tožbo, ker domnevata, da so ju naznanili, da bi se maščevali.

Redni občni zbor Zveze trgovcev iz Hrvatske in Slavonije se bo vršil 21. aprila ob 9 dopoldne v zagrebskem trgovskem domu. Med drugim bodo obravnavali vprašanje zavarovanja trgovcev za slučaj bolezni, kakor je uvedeno obvezno v Avstriji, in gremijalnega sistema društva, kakor obstoja v Sloveniji in Avstriji.

Angleški pisatelj Bernhard Shaw se je te dni mudil v Trstu. Zagrebski Pen-klub ga je povabil, da bi prišel v Zagreb. Na povabilo Shaw se ni odgovoril. V krogih Pen-kluba se misli, da se bo Shaw povabilu odzval.

Novi poslanik v Buenos Aires-u Stražnički bo dne 3. maja odpotoval na svoje službeno mesto. Zagrebska organizacija izseljenecv mu bo kot svojemu predsedniku priredila v hotelu »Espianade« poslovilni večer.

Priporočljiv izprehod

za gospode je v smeri skozi Zvezdo na Dvorni trg, kjer si obenem lahko ogledajo veliko zalogo finih angleških kamgarov za letne obleke, ki jih je uvozila tvrdka DRAGO SGHWAB. Ljubljana

Kaj je novega

Velik naliv - povodenj

Sv. Miklavž pri Ormožu, 16. aprila.

Vremenski prerok, ki je napovedal za čas od 14. do 20. t. m. lepo, toplo vreme, nima sreče. Že včeraj so zagrnilo nebo črni oblaki. Takoj popoldne je začelo deževati. Spočetka je naletavala drobna rosica, proti večeru pa je začelo močno deževati. Ponoči se je spremenil dež v pravo neurje. Lilo je ko iz škafa. Tudi danes ni bolje. Lije ko da se je pretrgal oblak. Nebo je zavilo v težke oblake in od severa prihajajo vedno novi in novi, tako da ni upati, da bi bilo nalivom kmalu konec. Od časa do časa zatuli tudi vihar, tako da je človeka kar groza. Dežja je padlo zelo mnogo. Voda polkriva njive in travnike. Na mnogih krajih teče preko pota in sega do hišnih pragov. Ponekod stoji že nad pol metra visoko. O posledicah nalivov in poplavi zaenkrat še ni mogoče govoriti, gotovo pa je, da bodo za vse gospodarstvo usodne, ako bodo trajale nekaj časa.

Težki vłomi v laškem okraju

Nevaren tat prijet.

Sv. Rupert nad Laškim, 16. aprila.

Dne 25. marca t. l. je neznan tat udri skozi streho v hišo vdove Marije Pucar, p. d. stare Maskeške, ko je bila v cerkvi pri službi božji, in ji odnesel iz zaprte omare vsoto 6500 Din. Neumornemu trudu štorskih orožnikov se je posrečilo, ujeti tatu: je to mladi potepuh in delamržež Franc Zajc iz Sv. Ruperta. Nekaj časa je denar skrival, potem pa začel v Celju, Hrastniku in drugod fletno živeti; kar jurje in stotake je menjaval, dajal povsod imenitno napitnino, nastopal povsod kot velik gospod. Sedaj čaka v sodnijskih zaporih v Celju na zaslužen kazen. Priznal je tatvino, vendar razen malenkosti niso našli pri njem več denarja; zatrjuje, da je že vse zapravil. A zdi se, da je skoro nemogoče, da bi bil v dobrih 10 dneh zapravil toliko vsoto. Fant je znan uzmovič še od mladih nog; dela se boji, vedno pa imenitno živi. Tudi njegovega brata Alojzija so orožniki odgnali v Celje.

Rimske Toplice, 15. aprila.

V noči od nedelje 14. na ponedeljek 15. t. m. se je oglasila po kratkem odmoru — družba tatov — zopet pri nas. Pokradli so pri trgovcu g. Antonu Bregar v Smarjeti. Psa, ki jih je gotovo že večkrat odgnal, so prej zastrupili, nato pa vdrli v klet, odkoder so prišli z lahkoto v trgovino. Tu so odnesli različnega blaga v vrednosti okrog 25.000 Din. Ker jih oblast že zasleduje, upamo, da bodo naši ponočni gostje kmalu pod ključem.

Šestorica v pretepu

Med pretepom šestorice tat na delu.

Ljubljana, 17. aprila.

Pretep se je pričel polnoči, ko so jih pometali iz višinskih krčm, delavca Karla iz prve, družbo peterih akademikov pa iz druge. Ko so trčili skupaj, je beseda dala besedo in politiziranje se je pričelo na debelo.

»Kaj, vi boste mene, smrkvci? V posteljo!« je hrulil Karel akademsko izobražene. Ti pa so mu vračali milo za drago:

»S poti barabe! Ne veš, kdo smo mi? Sami višji uradniki!«

V besednem boju bi Karel kmalu podlegel. Odločil se je za krepkejšo argumente. Slekli je suknjo, jo obesil na plot, zavil rokave in se zadril: »Pa se dajmo, smrkvci!«

Razvil se je prav srčkan pretep. Široka Karleva dlan je velikodušno delila klofute vsem petim študentom, ki mu kar niso mogli priti blizu. »No, imate zdaj dosti, hočem še kaj navreči?« je zmagovito vprašal Karel. Odvihal rokave in hotel obleči suknjo. Ta pa, kot bi se udrla v zemljo. Ni je bilo nikjer.

»Falojte, kdo mi je ukradel suknjo?«

»Kaj, mi tatovi?« so se znova ojunčili akademiki.

»Saj je še imel nisi! Glej ga, pijan je.« Pa so se le zemenili in skoro v prijateljskem tonu dogovorili, da gredo na stražnico, naj ta odloži, kdo je ukradel suknjo. Vseh šest je res odšlo, kot šest bratov, na stražnico.

Tu so se še nekaj prerekali, končno pa je le postalo vsem jasno, da od prisotnih ni nihče ukradel suknje. Moral je biti to nekdo sedmi, ki je prišel med pretepom mimo, snel suknjo in se ni več zmenil za prizor, ki so mu ga nudili vsi v svoje »ročno« delo zaverovani pretepači.

Na stražnici so sicer vzeli tatvino na znanje, zraven pa z obžalovanjem zapisali tudi njihova imena ter jih — ovadili radi nedostojnega vedenja na cesti. Tako so imeli vsi profit? študentje bunke in klofute, Karel je bil ob suknjo, vseh šest pa bo moralo plačati še policijsko kazen. Profit bo imela tudi policija, ki bo kasirala denar, najbolj pa se menda smeje neznan tat, ki je prišel na tako lahek način do lepe suknje.

Vlomilci na okr. glavarstvu

Murska Sobota, 16. aprila.

Okrajno glavarstvo v Murski Soboti ima svoje prostore v krasni vili ob Radgonski cesti, ki je bila do nedavna last grofa Szaparyja. Zgradba stoji precej od ceste sredi angleški urejenega parka, ki je bil včasih lepo oskrbovan. V spodnjih prostorih so pisarne in stanovanje slug, dočim so v prvem nadstropju pisarniški prostori g. okrajnega glavarja, okrajnega, prosvetnega, zdravstvenega, veterinarskega in vojaškega referata. Okna niti v parterju niti v nadstropju niso zavarovana. Tako se je zgodilo, da so imeli drzni vlomilci v noči od ponedeljka na torek prav lahko delo, zlasti ker je bila tudi noč kot nalašč pripravna za tako podjetje. Že v ponedeljek popoldne je začelo deževati in dežuje še sedaj neprestano. Noč je bila temna kot v rogu. Kako so prišli vlomilci v notranje prostore, sploh še ni ugotovljeno. Sluga trdi, da je okna zvečer zaprl. Morda se je prekanjeni vlomilec, ako je bil eden seveda, dal zvečer zapreti in je potem ponoči opravil svoje opravilo. Nasilno je odprl tri miznice, v katerih je bilo po nekaj denarja in kolkov. Vlomilec je odnesel tudi en samokres, ki mu pa ne bo mnogo pomagal, ker je neraben. Država pri vłomu, kakor nam zatrjujejo, ne bo oškodovana. Uradni akt ni izginil noben.

Sumijo, da so vlomilci cigani, od katerih se je nedavno tega eden prav sumljivo sukal po prostorih, v katere je bilo vlomljeno. Orožništvo se je danes na vsežgodaj z avtomobilom odpeljalo v bližnjo cigansko naselbino.

Ena med 30.000

Te dni smo poročali o duševni zapuščenosti 30.000 naših ljudi v Zagrebu. Danes prinašajo zagrebški listi malo sličico, ki izpričuje, kolika je ta zapuščenost slovenskih deklet v Zagrebu.

V torek dopoldne se je sprehajala v bližini Podvožnjaka pri glavnem kolodvoru v Zagrebu mlada ženska, polnih, zdravih lic. Zdelo se je, da je zelo nervozna, razburjena. Opazil jo je neki železničar, ki je slučajno prišel mimo Vedenje mlade dekleta se mu je zdelo sumljivo. Pristopil je k njej in jo vprašal:

»Zakaj se sprehajate po progi? Ne veste, da ni dovoljeno?«

Dekle se je zdržnilo, ker ni pričakovalo takega odgovora. Vendar se je zbralo in mirno odgovorilo:

»Pričakujem ekspresni vlak.«

»Ekspresni vlak ne vozi tod podnevi, ampak ponoči. Kako to, da niste šli čakati vlaka na kolodvor, ampak sem, na odprto progo?«

Dekle se je pričelo tresti. Vse zasoljeno je gledalo železničarja, ne vedoč, kaj naj odgovori na njegovo vprašanje. Nekoliko trenutkov je oklevajoč molčala, naposled pa je zaihtela in se bridko razjokala.

»Kaj vam je, za božjo voljo?«, je spraševal železničar, ki se mu je vedenje neznanega dekleta zdelo vedno bolj zagonetno. V presledkih, s pretiranimi besedami je nato povedalo:

»Nameravala sem skočiti pod vlak.«

»?«

Železničar je jadrno odbil po policijskega stražnika, ki je dekle pozval, naj mu sledi na policijo. Jokaje, brez besed je šla mlada neznanica s stražnikom.

Na policiji so ugotovili, da se piše Terezija Kožuh. Stara je dvajset let, rojena v Essenu na Nemškem. Ne pomni, kdaj so se njeni starši preselili z njo domov v Slovenijo. Oče in mati sta ji umrla, ko je bila še majhna. Tuji ljudje so jo vzeli k sebi in jo vzgojili. Ko je odrasla in postala sposobna za delo, je dobila poselsko knjižico in prišla v Zagreb, kjer je nekaj let služila kot služkinja po raznih hišah. Zadnje čase ji je šlo slabo. Mnogokrat je bila brez službe, ki jo je z velikim trudom iskala. Nazadnje je služila pri neki družini v Bregoviti ulici. Preteklo nedeljo pa ji je gospodinja odpovedala službo. Znašla se je na ulici brez vsakih sredstev. Prenočevala je pri neki prijateljici v Skalinski ulici. Hodila je v posredovalnico za službe, toda dobila ni ničesar. Zato se je odločila, da se vrže pod vlak.

»Kaj naj začnem,« je pripovedovala Režika na policiji. »Mi ni več do življenja, ker me vso povsod odpravljajo in prezirajo. Če delam v kuhinji, me milostiva podi v sobo, a ko pospravim sobo, ji zopet ni všeč. Ne vem, kako bi napravila, da bi ustregla. Mene ni nikdo učil, nobene prave vzgoje nisem imela. Bila sem od malega zapuščenca in prepuščena sama sebi. Trudim se, rada bi, toda ne morem, ker ne znam. Sedaj sem brez službe in ne vem, kam naj se obrnem.«

»Ali to vendar niso vzroki, ki bi vas silili, da skočite pod vlak. Če ni morda kak fant vmes?«

»Ne.«

Policija je izročila Režiko nekemu zavodu za brezposelna dekleta, kjer ji bodo poskrbeli službo. Preden je odšla, je obljubila, da ne bo več mislila na samomor.

„Mi se mnogo izprehajamo,“

pravi mlada gospa Mica. „Časa imamo dosti, pa tudi gospodinjstvo me preveč ne utruja, ker peremo tako, da vzamemo RADION, ki pere sam.“

Varuje perilo!

Koledar

Cetrtek, 18. aprila. Apolonij, Antia, Amidej, Eleverij. — Jutri: Ema.

„Mi lahko živimo!“

Ljubljana, 17. apr.

Veste, to je bilo tam, kamor se v opoldanskih urah ob jasnem vremenu tako lepo upre ljubo sonce, da bi človek kar sedel, dremal in se grel. Na Krekovem trgu, ob vogalu nekdanje Mahrove šole, tam, kjer ob tržnih dnevih prodajajo suho robo in vrvarske izdelke.

Kakih sedem krepkih, mladih postopačev se je danes v opoldanskih urah udobno zleknilo na prazne branjevske klopi in uživalo blagodejno toploto pomladanskega sonca. To pa se ni zdelo v redu pristni »ljubljanški srajci« Zanetu, ki je precej »ginjen« prikolovratil mimo in nahrulil solnčajočo se družbo takole:

»No, barabe postopaške! Delat, delat, ne pa ležati na solncu!«

Ja, kaj bi bil hujšega mogel reči. Na tako spodbuden odgovor je treba vsekakor »stvarno« odgovoriti. In res se je dvignil Jože, tam nekje od Kranja je doma, in prisilil Zanetu tako zaisnico, da je siromak videl kar devet solnc. Nato je zopet mirno legel in hotel nadaljevati udobni svoj počitek. Nu, Zane si je hitro opomogel, izvlekel nož in hotel navaliti na Jožeta.

»Kua ti uš mene? Se mal ne!«

Jože, svest si resnosti položaja, je postal pred ostrino noža pozoren, postavil se je na noge in pozval tovariše:

»Fantje, hola, pa se dajmo!«

Pa bi se bili res, če bi ne bila v kritičnem trenutku odnekod prihitela Zanečova »boljša polovica« in energično objela Zaneta okoli pasu, češ:

»Si res neroden in siten, kadar »ga« imaš, ampak krvi ne boš pušal nikomur, pa tudi tebi je ne bodo drugi. Prec dam!«

Zane je preslišal v svoji bojaželjnosti ženine besed in je junaško prediral proti Jožetu in tovarišem, ki so se že pripravili na obrambo. Jože je skočil Zanetu za hrbet in ga tako močno objel, da je Zane takoj izpustil nož. Medtem se je približal stražnik in mnogo radovednežev, ki so čakali, kaj bo nastalo iz tega.

»Astn, gospod stražnik,« je spregovoril važno Jože, »ali ima tale rogovilež pravico, mahati z odprtim nožem?«

»Nimal,« je kratko odvrnil stražnik.

»Sreča zanj da ni zamahnil. V klobuku bi nesel čreva domov!«

Stražnik ni nobenega vzel, ker so se ob njegovi navzočnosti pomirili in odnehali. Celo Zane je krotko sledil svoji boljši polovici tja nekam mimo Mestnega doma v Streliško ulico.

»Nas ne bo nobeden gonil na delo,« je razlagal Jože pozneje svojim tovarišem. »Mi lahko živimo. Dva »kovača« nam vsak dan ne uide, dokler bomo vozili na trg branjevske robo. Če pa kdo pride in ti pomiga, tudi greš in primes, samo da je zaslužek. Danes smo se dobro »podprli« z »dalma-

tincem«, jutri bo pa Bog drugega dal. Na mehkih pa itak nisem spal, odkar sem na svetu.«

»In trezen tudi nisi bil, odkar si živ, Jože?«

»Tudi ne, če hočeš!«

Tam, na solnčnem prostoru posedajo, polegajo, kvantajo v spodtiko vsem dostojnim ljudem, ki prihajajo mimo.

»Ali jim magistrat res nič ne more?«, je rekla star ženica. »Kar zona me stresa, kadar grem mimo in jih slišim.«

Osebne vesti

★ Zaročila sta se v Slov. Konjicah dne 17. aprila t. l. g. Strmšek Anton, topničarski narednik 15. top. polka v Osjeku, in Klara Walcher iz Slov. Konjic.

Ostale vesti

★ Posvečenje g. dr. Gregorja Rožmana v škofa bo 14. julia t. l. v ljubljanski stolnici. Posvečenje bo izvršil g. knezoškof ljubljanski dr. A. Jeglič, soposvečevalca pa bosta gg. škof lavantinski dr. A. Karlin in dr. Adam Heftner, škof krški.

★ Bogoslovec Ivan Škrjanec je po dolgi bolezni umrl v torek popoldne, 16. t. m., na očetovem domu. Rojen je bil v Mateni pri Igu :3. jan. 1906, pa nikoli prav trdnega zdravlja; jetika mu je prestrigla nit življenja. Z veliko pridnostjo in vztrajnostjo pa z zaupanjem na božjo pomoč se je leto za leto bolj bližal svojemu cilju; rad bi bil postal Gospodov duhovnik. Skromen pa tih in srčno pobožen je ves čas vdano prenašal dolgo in težko bolezen, ki ga je zel ovirala pri študiju. Pred dobrim letom je moral izpreči; iskal je zdravlja v bolnišnici, na Golniku, pa pri vsej skrbi zdravnikov in požrtvovalnosti očetovi zanj ni bilo več pomoči. Za smrt dobro pripravljen, večkrat okrepcan s sv. zakramenti je odšel po plačilo k Gospodu Bogu. Pogreb bo danes popoldne ob 3 na Igu. R. i. p., anima pia!

★ Smrtna kosa. V Topolšici je umrla učiteljica č. sestra Lavrencija Pirnat. Pogreb bo v petek ob 4 pop. v Šostanju.

★ Tabor v Lescah. Krekova družina. Za tabor v Lescah dne 5. maja je polovična vožnja dovoljena. Za izkaznice se obrnite na Centralo ali na Krekovo družino v Lescah (Marija Zagar, Lesce). Razposlali smo tablice za tombolo. Dobro se potrudite. Poagitarajte za udeležbo.

★ Komisija za ureditev uprave. »Slovenski list« od 15. t. m. je poročal, da je dr. Stanko Majcen član komisije za ureditev uprave, ki je predložila načrt zakona o notranji upravi. Naprošeni smo objaviti, da dr. Stanko Majcen ni član te komisije.

★ Nagla smrt železničarja. Iz Gorenje vasi pri Retečah nam poročajo: V ponedeljek, 15. t. m. je nenadoma umrl Matevž Martinjak, pom. prog. čuvaj, rojen leta 1874 v Podgorju pri Kamniku. Bil je v službi pri drž. železnici 31 let, v Gorenji vasi je služboval 29 let. Bolehal je že dalj časa na

Na konici NOŽA v malo vole po jedi prašek MAGNA

V lekarnah in drogerijah 1 zavoje z navodilom Din 4—

pospešuje PREBAVO — urejuje STOLICO

odstranjuje
tako
odvišno želodčno kislino
gorečico
bljuvanje - vzdigovanje - slab
duh iz ust in želodca;

zdravi
želodčni in črevesni katar,
ture v želodcu,
hemeroide,
bolezni na jetrih

Glavobol

vseeno ali kot posledica prehlada, razburjenosti, napornega dela, ali pa preobilo zavžitega alkohola in nikotina, se lahko ublaži in odstrani. Vzemite priznane

Aspirin tablete

in kmalu začutite blagodejen vpliv. Pri zobobolu, tiganju v ušesih, influenci, revmatizmu, nevralgiji in vročini so Aspirin-tablete slavnoznane.

Zahtevajte vedno originalni omoč „Bayer“ z modro-belo-rudečo varstveno znamko.

srčni hibi ter je najbrže podlegel srčni kapi. V Podgorju pri Kamniku je imel nekaj posestva ter je v ponedeljek zjutraj mislil peljati pepel na svoj vrt. Okrog pol 5 zjutraj je šel k sosedu v Goronjo vas po voz ter je par sto metrov iz Goronje vasi proti domu nenadoma padel in v nekaj trenutkih je bil mrtev. Bil je vsekakor vzoren, kršanski mož, dober soprog ženi in skrben oče svojih otrok. Tudi sosedu se ga ljubili, ker je vsakega rad pomagal če je le mogel. Zapušta slepo ženo in troje odraslih otrok. Naj v miru počiva!

★ Izkaznice za binkočno romanje na Trsat so razposlane. Kdor se želi udeležiti, naj se odloži čimprej, ker se zadnje dni ali celo med vožnjo novi prijavljenci brezpogojno ne bodo več sprejemali. Pojasnila pošlje brezplačno Sveta vojska v Ljubljani, Poljanski nasip 10.

★ Izlet Umetnostno-zgodovinskega društva. Umetnostno-zgodovinsko društvo v Ljubljani priredi za svoje člane dne 14. maja izlet v Dalmacijo, kjer si bo mogoče tekom šestih dni ogledati vse umetnostne znamenitosti pod vodstvom g. dr. F. Steleta. Izdatki za izlet so spričo velikih ugodnosti zelo zmeri. Kdor se misli izleta udeležiti, naj to sporoči najkasneje do 30. t. m. t. č. tajniku dr. St. Vurniku, muzej, Ljubljana. Prijavnina 100 Din.

★ Vreme 17. aprila ob 8 zjutraj. Ljubljana: barom. 766,5, topl. min. 3, maks. 14, Lahka burja. Poloblačno. — Maribor: barom. 767,4, topl. min. 1, maks. 10, Lahka burja. Poloblačno. — Zagreb: barom. 767,1, topl. min. 3, maks. 9, Močna burja. Poloblačno. — Belgrad: barom. 761,4, topl. min. 3, maks. 18, Zmeren zapadni veter. Dežja 2 mm. — Sarajevo: barom. 764,9, topl. min. —1, maks. 15, Zmeren zapadni veter. Dežja 1 mm. — Skopje: barom. 757,1, topl. min. 9, maks. 19, Mirno. Dežja 2 mm. — Split: barom. 757,8, topl. min. 8, maks. 17, Zelo močna burja. Poloblačno.

★ Povezil štiri otroke. V ponedeljek popoldne se je na glavni ulici v Velikem Bečkereku pripetila težka avtomobilska nesreča. Neki Martin Löbl, ki nima šoferskega izpita, se je peljal s tujim avtomobilom v mesto. Na glavni cesti ob pločniku se je igralo četvero otrok, ki niso opazili avtomobila, ki se je blizil z veliko brzino. Löbl je otroke sicer videl, toda ni znal avtomobila zavreti in je povezil vse štiri otroke, ki so bili težko ranjeni odpeljeni v bolnišnico. Neprevidezni šofer je bil takoj aretiran in odveden v zapor.

★ Žena ubila moža sredi belgrajske ulice. V Belgradu se je v tork donoldne sredi ulice odigralo zadnje, zaključno dejanje pretresljive družinske zalogre. Mlada žena Desanka Ilić, bivša profesorica na gimnaziji v Ohrenovcu, je v Mladonagoričanski ulici ustrelila svojega nezvestega moža trgovca Borivoja Ilića, ki je bil takoj mrtev. Varana žena Desanka je prišla ob 10 v to ulico. Vedela je, da zahaja tja njen mož in prenočuje pri plesalki Anki Djurašek. Po

★ Pri astmi in boleznih srca, bolečinah v prsih, pljučnih boleznih, škrofulozni in rahitizmu, povečanju zaščitne žleze, tvorbi golše je velike važnosti ureditev delovanja črev z uporabo naravne »Franz-Josef«-grenčice. Kliniki svetovnega slovesa so opazili pri jetičnih, da so s »Franz-Josef«-vodo zginila zaprtja, ki se kažejo v začetku bolezni, ne da bi se bila pojavila pričakovana diareja. Dobiva se v lekarnah, drogerijah in specerij, trgovinah.

Julij Kaden-Bandrowski:

Bela zvezda

Z avtorjevim dovoljenjem prevedel France Vodnik.

Dolgočasen dan, siv in moker, po daljnih lokah se podi megla, cesta leži zapuščena sredi polji, na bregu Narve se na ostrih žicah tresejo deževne kaplje, na vodi pa plovejo brez prestanka ogromna debela od Nemcev naplavljenega gozda.

Velika, trda, modrikasta debela — kakor da so to razmetane kosti moje nesrečne Domovine.

Hočem se domisliti, radi česa so nam ukazali oditi iz Pultuska in zakaj so nas premestili v Ostrovje? Dvignem glavo iznad prazne strani, iščem v mislih kakor skozi meglo — izkaže se, da se ne spominjam dobro.

Medtem se je črna kobila našega bataljona z majhnim žrebcom pripodila izza vogla in objeda pod mojim oknom šope svežega španskega beza.

Resnično, dogaja se v življenju, da nanosimo na se toliko sramote, da ni druge pomoči, kakor le še roke splesti okrog vrževali, prisloniti svojo glavo k njeni in misliti skupaj v preprostosti in vzajemni toploti.

Naš polk so premestili iz Pultuska, ker smo na skrivaj ubili nekaj nemških žandarjev, obenem pa tudi zato, ker smo na svoj božič v restavraciji uprizorili avanturo z nemškim uradnikom.

Žandarje smo ubili, ker so pretepali prebivalstvo.

Našli so jih za mestom, na snegu, z gla-

dolgem notranjem boju se je odločila in stopila v plesalkino stanovanje, kjer je našla svojega moža. Po ostrem prepiru sta mož in žena odšla iz stanovanja, da se dogovorita doma. Mož ji je grozil, da bo že doma videla ... Desanka pa je potegnila revolver in z enim strelom ubila svojega moža. Žena je bila aretirana. — Poročila sta se pred šestimi leti in je bil zakon sprva srečen, toda mož je pričel kmalu popivati in se vlačiti z vlačugami. Zapravil je vse premoženje in prepustil ženo in edinega sina bedi. Ženi je hotel izdreti celo zlato zobe iz ust, da bi jih zapravil. Sam je ženi večkrat grozil, da jo bo ubil, usoda pa je hotela, da je ona ubila njega z istim revolverjem, ki ga je on kupil, da ubije njo.

★ Prijava za družbeni davek. Finančna direkcija v Ljubljani pozivlja vse družbenemu davku podvržena podjetja, da vložijo v predpisanih rokih prijave za odmero tega davka. Tiskovine za ta davek je založila Jugoslovanska knjigarna in velja vsak komed 1 Din.

★ Izlet po Sredozemskem morju. Na Špansko, Portugalsko, v Afriko: Maroko, Alžir in na Balearske otoke priredi francoska paroplovna družba »Chargeurs Reunis« letos več zabavnih izletov. Trajali bodo 10 dni; parniki odplujejo iz Bordeaux ter se vrnejo v Marseille. Vožnja stane v prvem razredu 1250, v drugem razredu pa 900 francoskih frankov. Podrobna pojasnila daje zastopnik Ivan Kraker, Ljubljana, Kolodvorska 35.

★ SPREHOD V PARKU ni nikoli prijeten, če ste prej imeli težkega dela ali če Vas še čaka. Ako jemljete za pranje perila SCHICHT-ov »RADION«, bo pranje za Vas zabava.

Ljubljana

Nočna služba lekarn

Nočno službo opravljata: 1. Sušnik na Marijinem trgu in 2. Kuralt na Gosposvetški cesti.

○ Pogreb † dvor. svetnika Janka Kremenška. Včeraj ob 4 popoldne se je vršil iz hiše žalosti v Slomškovi ulici pogreb pokojnega dvor. svetnika Janka Kremenška. Mnogoštevilna udeležba sorodnikov in občinstva ter venci so pričali, kako velik ugled in spoštovanje je pokojnik užival. Med drugimi so stopali za krsto: v zastopstvu vel. župana dr. Andrejka in dr. Šubic, mestni župan dr. Puc, vsi upravni uradniki velikega županstva, občinski svetniki, juristi, zastopniki juridičnega društva in drugo občinstvo.

○ Ljubljančani! V soboto 20. aprila ob 20 se bo vršila v veliki dvorani hotela »Union« velika slavnostna akademija abstinenčnih krožkov I. II. in III. državne gimnazije z razvitem praporov II. in III. državne gimnazije. Spored je zelo pester. Vstop prost. Prostovoljni prispevki za kritje stroškov in za nabavo praporov se hvaležno sprejemajo. Pridite gotovo in ogledite si delo Vaših malih za boljše in trezno bodočnost!

○ Prapori abstinenčnih krožkov so razstavljeni pri trvdki Magdič (prapor III. drž. gimn.) in pri trvdki Šimenc v Šelenburgovi ulici (prapor II. drž. gimn.).

○ Pisec dopisa, poslanega uredništvu »Slovenec« dne 16. t. m., naj se izvoli o priliki zglasti v uredništvo.

○ Zadruška državnih uslužbencev za nabavo stanovanj s sedežem v Ljubljani. Pripravljalni odbor je sestavil pravila in na svojem sestanku dne 16. aprila sklenil sklicati ustanovni občni zbor na 19. aprila ob 20 v zadnji sobi Narodne kavarne. Člani nabavljalne zadruge se o tem obveščajo in vabijo k obilni udeležbi.

○ Čepelnik priznal nov vlom. Ropar Emil Čepelnik, ki je sedaj v zaporih radi poskušenege ropa v Čudnovi trgovini zlatnine, je priznal na policiji, da je 6. aprila v opoldanskem odmoru vlomil tudi v Golobovo trgovino v Prešernovi ulici in tam pokradel raznih jestvin in denarja v skupni vrednosti 1479 Din. Včeraj dopoldne je bil Čepelnik izročen preiskovalnemu sodišču, ki bo proti njemu nadaljevalo preiskavo.

○ Zopet nov vlom podnevi. Ljubljanski vlomilec so se menda specializirali na vlome ob belem dnevu. Včeraj je bil v Ljubljani v opoldanskem odmoru izvršen zopet nov vlom. Med 12 in 14 je neznan vlomilec — morda jih je bilo

več — s ponarejenim ključem odprl lokal denarne menjalnice Jakoba Zumbuloviča na Miklošičevi cesti v prvem nadstropju hiše št. 14. Vlomilec se je spravljal takoj nad pisarniški predal, ga s silo odprl in pobral vse denar v znesku okrog 950 Din. Jeklene blagajne s vlomilec ni dotaknil, ker je imel premalo časa, da bi jo mogel odpreti. Ko se je lastnik menjalnice vrnil, je vlom takoj opazil in o tem obvestil policijo. Na lice mesta sta prišla dva detektiva s policijskim psom ter pričela iskati sledi za vlomilecem. Dosedaj manjka za njim prav vsaka sled.

○ Ljubljana brez rešilnega avtomobila. S starim rešilnim avtomobilom je bil večer križ, ker je bil skoro vedno v popravilu. Ko je rešilna postaja dobila o božiču nov rešilni avto, je bilo zankrat to vprašanje rešeno in je novi avto služil za rezervno, kadar je bil stari pokvarjen. Pred tedni pa se je stari avto tako pokvaril pri karambolu na Miklošičevi cesti, da najbrže ne bo več za rabo. Novi rešilni avto je pričel tedaj redno voziti. Toda kmalu se je pokvaril tudi ta. Poklican je bil z Dunaja poseben monter od trvdke »Austro-Fiat«, ki naj prinese nov sestavni del za avtomobil in ga montira. Začasno je Ljubljana brez rešilnega avtomobila. To za mesto samo ni tako hudo, ker rešilni vozovi za silo nadomestujejo avtomobile, hujše je to za okolico in deželo, od koder bo sedaj prevoz bolnikov in ponesrečencev v ljubljansko bolnišnico zelo otežkočen.

○ Lizol je pila v zaporu. 32 letna Marija G. je izglajena reva. Z delom ne zna živeti, peča pa se s slučajnim nečednim poslom. Zdi se, da je Marija svojega odurnega življenja navečala, saj ji teko dnevi le na ulici in v zaporu. Včeraj ponoči je bila zopet aretirana. Ker je stara znanka policije, jo v zaporih večih vno-rabijo za kako delo. Naročili so ji, naj očisti zapore ter ji za to delo dali večjo količino zelo razredčenega lizola. Marija je to tekočino iz-pila. Seveda so jo takoj popadli krči v želodec in reva je omedlela. Sprva niti vedeli niso, kaj ji je, dokler se ni zavedla in povedala, za kaj gre. Prepeljana je bila z rešilnim vozom v bolnišnico. Ko bo ozdravela, bo morala zopet na ulico ali v zapore in ji lizol ni prav nič pomagal.

○ NAMOČENA POLENOVKA Fr. Kham, Miklošičeva cesta.

○ KEMIČNO SNAZENJE OBLEK. — SIMENC, Kolodvorska 8.

Maribor

○ Če ni dela v domovini. Včeraj dopoldne je stalo zopet pred tukajšnjo Borzo dela zelo veliko brezposelnih delavcev. Pripravlja se namreč za prihodnji teden večji transport sezon-skih delavcev v Francijo. Dosedaj se je prija-vilo za omenjeni transport že preko sto intere-sentov iz Maribora in okolice.

○ Po šestih mesecih. Že večkrat smo poro-čali o misterioznem izginotju posestnika Marti-na Zamude iz Stojncev na ptujskem polju. Pri-šel je sredi oktobra v Maribor, prodal konja ter izginil. Vsa prizadevanja varnostnih organov, da bi pojasnili skrivnostno zadevo, so ostala brezuspešna. Za Martinom Zamudo ni bilo sle-dev. Pred par dnevi pa je po polletnem pre-sledku prišel domov, v veliko veselje svojcev, ki so že računali z njegovo smrtjo.

○ Z nožem. Gašpar Repnik, viničar iz Ga-berna pri Mariboru, se je vračal z viničarjem Ivanom V. iz vinograda proti domu. Na poti pa sta se nekaj sporekla. Ivan V. je hotel obračunati z nožem ter zabodel Gašparja Repnika v vrat. Ranjenca so odpremili v tukajšnjo bol-nišnico.

○ Industrija brezalkoholnih pijač se tudi v Mariboru vzporedno z velikim razmahom »ro-tialkoholnega gibanja zelo širi. Tako bo tukajš-nj. trgovec Adalbert Gusel otvoril v novo adap-tiranih prostorih v Aleksandrovi 39 tovarno za produkcijo brezalkoholnih pijač. Tako dobimo poleg podravske industrije za produkcijo brez-alkoholnih pijač še drugo podjetje te vrste.

○ Vandali so se pojavili v večerajšnji noči na mestnem pokopališču v Pobrežju ter dobe-sedno opustošili preko 20 grobov. Pokradli so cvetice ter izginili v noč. Opozarja se, da bodo

Red oemanajsko termalno kopa liše DOLENJSKE TOPLICE

(To lice pri Novem mestu)

so edino in trajno sigurno zdravilno sredstvo pri reumatizmu, nevralgijah, ženskih boleznih t. d. — Kopališče naravno so vsesoki neposredno na izvirniku. — Sezoni od 1. maja do 30. septembra. — Zeleniška postaja Straz. Toplice, dolenska teler-nica. — Zahtevajte pro-petke. — Cene znižane, po-ebno v pr. d. in po sezoni.

ROBORIN

čaj za želodec in čiš enje krvi, uspešno sredstvo proti odelitvi, slabi prebavi, trajnemu zaprtju. Dobiva se v vseh lekarnah. Proizvaja lekarna ARKO ZAGREB, Ilica 12

kaznovani vsi tisti, ki bi kupovali take rože. Za izsleditev tatov je razpisana nagrada.

○ Povezil jo je. K tozadevni notici, ki smo jo pod tem naslovom objavili v torkovi številki, pripominjamo, da se je dotični kolesar sam javil službojučemu stražniku ter da je ni popihal v neznan smer.

○ Gradbena delavnost. Gradbeno dovolje-nje so dobili: Tinta Mihael in Franciška, grad-ba pritične stanovanjske hiše v V. Parmovi ulici. Wagner Maks in Terezija, gradba enonadstrop-ne stanovanjske hiše v Magdalenski ulici. Josi-pina Valpet, gradnja pritične stanovanjske hiše v Mejni ulici 50. Ivan Pevec, adaptacija hiše v Orožnovi 3. Karel Veiel, preureditev gospodars-kega poslopja. Ludovik Rotner, gradba enonad-stropne stanovanjske vile v Koserjevi ulici. Katarina Markežič, gradnja pritične stanovanjske više v Parmovi ulici. Marija Kodrič, gradba pritične stanovanjske hiše v Parmovi ulici. Pavel Nedogg, gradnja odprte lope v Razlagovi ulici. Milan in Angela Klemenc, gradba enonadstropne vile v Kamniški 10. Andrej Ličen, gradba pritične stanovanjske hiše v Belgrajski ulici. Ant-ten Breclj, nadzidava enega nadstropja in gradnja tobačnega paviljona na Koroški 49. Fe-liks Novak, preureditev prodajalnih lokalov v Gosposki ulici 9. Anton Feiertag, gradba stano-vanjske hiše s pekarno. Beethovnova ulica.

○ S slaniarskega trga. Dovoljenje za sla-niarski stojnici sta dobila Ivan Kirbiš in Franc Stiar. Ostale prošnje so se odbile, ker niso priložili predložiti tozadevnega obrtnega lista.

○ Po banditsko. V stanovanje krojača Pol-deta Semprimožnika v Voloku v mariborski okolici so vdrl pri belem dnevu trije maskirani neznanci. Navalili so vsi trije na Semprimož-nika, dva s polenom, eden pa z nožem. Na nje-gove na pomoč klice so prihiteli domačini, neznanci pa so jo urnih krač pobrisali. V svrhu ugotovitve njihove identitete se vršijo temeljite poizvedbe. Ranjenega Semprimožnika so pre-peljali v tukajšnjo bolnišnico.

○ Prof. Mlakar v Mariboru. Jutri zvečer bo predaval v Ljudski univerzi šegavi planinski predavatelj prof. Janko Mlakar iz Ljubljane o svoji znameniti turi na švicarska orjaka Matter-horn in Monte Rosa. Za omenjeno predavanje vlada zlasti v tukajšnjih sportnih krogih veliko zanimanje.

○ O tem in onem iz Maribora. V teku je akcija za gradnjo mostu iz meljske na pobreško stran ter se v to svrhu že snuje poseben priprav-ljalni odbor. — Z elektrifikacijo Lajtesperga od Deroške tovarne proti Pecnici se je že pričelo. — Prihodnjo nedeljo se vrši na objektih mestne planarne generalna spomladanska vaja mariborskih gasilcev. — Onstran Drave se je otvorila »kovačnica« za sestavljanje kolektivnih pogodb.

Celje

○ Zaključek sezone pri naših Krekoveih. Kakor lani je tudi letos celjska Krekova dru-zina sistematično in dosledno gojila misel ljud-skega gledališča, in je edina, ki je znala preko zime zaposliti stalno lepo število za lepoto gle-dališča vnetih ljudi. V nedeljo 21. aprila za-ključil Krekova družina letošnjo plodno sezono z vzporeditvijo velike Schillerjeve drame »Ko-varstvo in ljubezen«.

○ † Matija Purnat. Predvečerašnjim ob tri četrti na eno popoldne je v tukajšnji bolnici iz-dihnil ugledni trgovec, gostilničar in posestnik iz Smartna ob Dreti g. Matija Purnat. Pokojnik je dosegel komaj 50 let in je podlegel kot žrtev dolgotrajne zavratne bolezni. Sploštevani mož je bil skozi mnogo let načelnik šmartinske poso-jilnice. Truplo pokojnika so včeraj prepeljali v njegov domači kraj, kjer ga bodo danes ob 10 dopoldne položili k večnemu počitku.

○ Pravoslavna cerkev v Celju. Srbska pra-voslavna cerkvena občina v Celju se je obrnila na celjsko mestno občino s prošnjo, da ji občina podari primerno stavbišče za zgradbo cerkve sv. Save. Na zadnji občinski seji se je sklenilo podariti pravoslavni zemljišče na Vrazovem trgu, v kolikor ne pride v poštev za javna pota in ceste. Ker ima pravoslavna cerkvena občina grotna sredstva že zbrana, se bo pričelo z gradnjo cerkve že letos. Zgradba svetišča, ki bo prvo te vrste v Sloveniji, mora biti izgotovlje-na do leta 1932. Finančni referent dr. Vrečko je med drugimi utemeljeval predlog za naklonilo s tem, da je tudi belgrajska občina poklonila ka-toličanom lepo zemljišče za zgradbo katoliške katedrale v Belgradu.

○ Moderna vrtarjara v Celju. Zemljišče na Lanovžu je mestno občino bolj obremenjevalo kot pa ji nosilo koristi. Tudi obdelovanje tega

vami prebodenimi na prvi sunek z bajone-tom.

Še bolj mučen je bil dogodek z uradni-kom v restavraciji.

Pod njenimi razsvetljenimi okni, na glav-ni cesti, so že čakali vozovi, imeli smo takoj oditi do prenočišče na posestvih v okolici. Hudo se nam je bilo ločiti, zagovorili smo se še pri bufetu, takrat je vstopil majhen, de-beluhast Nemec v zelenem uradniškem pla-šču. Na vrvič je vodil lepo psico, prepeli-čarko.

Pri bufetu sta izpregovorila z drugim Nemcem o tem, da so sedaj vsi tako daleč od svojih domov in otrok.

»Zelo se toži človeku, posebno v božič-nih praznikih, ki so prav za prav prazniki družine. Na nekatere čakajo tu konji, na dru-ge, morda enako zaslužne, se nihče ne spomni.«

Poslovil se je s tovarišem, ošinil z drob-nimi očmi preko nas vseh in rekel na pragu do psa: »Idi, idi, moja mala Polka.«

Naenkrat je zazevala v naših prsih praz-nina.

Kujon, bled kot mrlič, je prijel uradnika za zlati gumb pri plašču in vprašal, ali hoče ponoviti še enkrat.

»Imate lepo psico, gospod, a radi bi ve-deli, kaj ste pravkar povedali? Zdi se, da nekaj zelo smešnega?«

Uradnik je vzel iz ust cigaro, z debelim jezikom je oslinil modre ustnice — in je po-novil besedo za besedo, razločno:

»Idi, idi, moja mala Polka.«

Kujon mu je priložil krepko zausnico,

nato ga je sunil z nožem v trebuh.

S solzami divjega razburjenja smo bili Nemca po tolstem, obritem podbradku, po glavi — dokler ni začel kričati, naj ga ne ubi-jemo — ima vendar otroke!

Kri mu je lila iz nosa in iz ust. Tolst in posivel je ležal v kotu pod pečjo in plakal. Kujon je obrazložil, da imamo usmiljenje z njegovimi otroki, ki jih je gotovo imel s to psico — in porazlihi smo se na posestva.

Na poti, pod iskrečimi se zvezdami in v zlati toploti kobile sem mislil le to: »Ali je radi tega, ker ima domovino on in da jo imam jaz, treba, da bi on mene sramotil, jaz pa da bi ga tolkel s pestmi po glavi? Ali pa magari naj bi tudi propadel njegov kraj in po mojem naj bi ne bilo sledu, le da bi se mogli v miru srečevati v življenju!«

Komu vendar je mogoče povedati to da-nes? Nikomur!

Komu vendar se je mogoče priznati, da bi hoteli otroke tega Nemca vzeti v roke z milino in skupaj z njimi čakati lepših časov...?

Nagnali so nas iz Pultuska v dolgi marš, skozi mraz in sneg smo se s težavo prerili do Ostrovja, prepevajoč na poti sredi samotnih koč in širnih poljan, iznad katerih se je podil silen veter.

Ko smo dospeli med velikanske stene četverokotno zidane vojašnice, smo se usta-vili kot siv, sklenjen zid — nasproti zidu nem-ske pehote, čakajoče tu na nas. Naši povelj-niki so stopili skupaj in se pogovorili. V be-sedah se je razodevalo veliko spoštovanje, toda v glasu je širipalo sovraštvo.

Izkazali smo drug drugemu vojaško čast, nemški orkester je začel himno. Iz nepre-mičnih, zamrznjenih trompet se je trgalo hri-

pavo hreščanje, napihovalo lica muzikantom in jim obračalo oči kvišku. Stali so pokoncu, z zenicami kakor bleščeči gumbi, vrh čelad je na srebrni liri poskakoval gosti šop žime — znak polkovnega orkestra.

Od mraza so nam kostenele roke, veter je rezal v oči, v raztrganih čevljih so nas težile kepe mraza, toda, samoobsebi umevno, stali smo nepremično — le znak se je metal kvišku in navzdol, kakor črn, slep ptič.

Pokazal sem to Kujonu, hotoč mu pove-dati, da gotovo izgleda pravtako naša vojaška duša, privezana za večno do vojaških znakov in odklovanj.

Toda komu vendar je mogoče povedati to danes? — Nikomur!

Treba se je skrivati, čuvati, premikati; previdno — dokler se ne srečamo kakor tu kajle jaz in ti, pri oknu, odprtem na dež.

Nihče nas ne vidi od strani.

Misliva skupaj, ljubljena konjska glava! Trgam ti izmed debelih aksamitnih ust-nic sveže šope španskega beza in ti govorim naravnost do kosmatega ušesa. Nikdar ni nihče nikogar razžalil v življenju, čeprav so se potem ljudje pretepeli do krvi za čast.

Imaš žrebeta, prav tako si že trpela v življenju, kakor mati slehernega izmed nas. Ako bi znal pogledati globoko v tvoje mokre rjave oči, bi se vsega izpovedal otrokom tega Nemca, odpustil bi, da po reki plovejo kosti moje Domovine, da me on sovražnik, pri-merja s psom — tiho bi se pasel na velikem zelenem svetu...

Toda nikomur ni mogoče tega povedati — le dolgo poljubljam tvoje črno, grobo čelo, zaznamovano z belo zvezdo.

Semena

vseh vrst — zajamčeno najboljšo kakovost —
priporočila
ANTON FAZARINC, CELJE

zemljišča ne bilo baš v skladu s potrebami mesta. Občina je v zmislu sklepa ob priliki proračunske debate, da naj se opusti obdelava tega zemljišča v lastni režiiji, sedaj oddala zemljišče v najem bolgarskemu vrtnarju g. Dimovu, ki bo na tem zemljišču ustanovil moderno in veliko-potezno vrtnarijo. G. Dimov je moral zavestati, da bo s pridelki v prvi vrsti zalagal celjski trg in da ne sme nastaviti višjih cen od tržnih cen v Zagrebu.

Dr. Zdravniška vest. G. dr. med. Josip Čerin, specialist za ženske bolezni in porodništvo, se je nrselil v Celju in prične v prihodnjih dneh izvrševati zdravniško prakso v vili Janić na Biegu.

Dopisi

TOMAČEVO.

Pičlo uro smo oddaljeni od Ljubljane, pa vendar ne živimo prav nič »po ljubljanskem«. Od kod ime naše vasi. Od starega, uglednega vaščana sem izvedel, da je bil tod v davnih časih terna gozd in da od tega prihaja ime vasi. (Tema, Tomačevo, Tomačevo). Izključeno pa ni, da je bil morda prvi tomačevski naseljenec kak Tomaž in da je vas pozneje dobila po njem ime.

Najprej okolnosti, ki nas priporočajo: Imamo že od l. 1925 pevsko društvo »Savski val«, ki s svojim mešanim zborom prav lepo napreduje. Čuje se, da se bodo naši pevci nekega dne celo oglasili v ljubljanskem radiu, če pa to ne, vsaj na javnem koncertu. Nedavno so vprizorili »Kovačevega študenta« v Tomačevju in v Smarternu. Obkraljevalo je zelo dobro uspel. Tudi igre prirejajo, dasi jih ovira pomanjkanje primernega prostora. Da ne bo zamere, še o tamburaških besedah, dve. »Triglav« se imenuje njihovo društvo. Veliko dobre volje in zanimanja, samo premalo — članov. Samo osem. Dva sta šla zadnjič k vojakom. Pred tremi tedni je priredilo tamburaško društvo poučno predavanje o kmetijstvu, žal ob zelo pičli udeležbi. Je že tako, da so naši Tomačevci bolj navdušeni za prijetno, kot za koristno. Pojavil se je neki »coprniki«, ki je v gostini pri »Kovaču« kadal svojo »smetnost«, delal telepatične poizkuse, čaral itd. Pa ga je pridrvelo občudovat mlado in staro... V ostalem si mnogo prizadevamo, da bi s poglavitno društvenega življenja in izobraževanja omejili surove pojave, pijančevanje, umazano govorjenje. Ze radi mešanov, ki bodo v kopalni sezoni trumoma romali skozi našo vas k Savi, da ne bodo imeli povoda za neugodne sodbe o prebivalstvu tomačevske vasi. Se neka! Prikupna, ljubka je naša vasica, toda čisti, ki vodi do nje, je v skrajno žalostnem stanju. Oskrbuje jo samo ljubi Bog. Kmalu ne bomo pomnili, kdaj je bila nazadnje posuta. V deževnem vremenu se fi vdirajo noge do gležnjev v blato. Cez inčez je preplavljena z lužami. Ker se voda nima kam odcediti, s kakšnimi občutki hodijo po njej v slabem vremenu pešci, ni težko uganiti. Oviran pa je tudi vozovni promet. Pa se ne morejo in ne morejo spoznameti tomačevski posestniki, ki imajo vprežno živalino, da bi navozili na cesto savskega gramozu in popravili cesto, da bi bila tudi v slabem vremenu sposobna za promet. Naj kar jeziški župan g. Sever čimprej odredi popravilo ceste od konca pokopališča do Tomačevega. Čim dlje se bo odlašalo, tem večji bodo stroški nasipanja.

Ptuj

Prireditev vojni invalidov se vrši 21. aprila in ne 21. marca t. l., kakor je bilo zadnjič pomotoma objavljeno.

Smrtna kosa. Dne 16. t. m. je umrla na težki operaciji v sanatoriju v Gradcu ga. Armanda Mülleret, trgovčeva soproga. Pogreb se vrši danes ob 16 v Ptuj na mestnem pokopališču.

Radio

Programi Radio-Ljubljana:

Cetrik, 18. aprila: 12.30 Reproducira glasba. — 13.30 Casovna napoved, reproducira glasba. 13.30 Borzna poročila. — 17.30 Jazzband. — 18.30 Iz rastlinstva. ga. dr. Piskernik. — 19.30 Čestina, g. Novak. — 19.30 Prenos opere. — 22. Poročila in casovna napoved.

Petek, 19. aprila: 12.30 Reproducira glasba. 13.30 Casovna napoved, reproducira glasba. — 13.30 Borzna poročila. — 17.30 Koncert Radio-orkestra. — 18.30 Kako je urejen nemški otroški vrtec v sedanosti. Predava gđ. Vencajzova, ki se je pravkar vrnila iz lozadnega študijskega potovanja po Nemčiji. — 18.45 Gospodinjina ura, gđ. Krekova. 19. Francoščina, dr. Leben. — 19.30 Iz glasbenega sveta, dr. St. Vurnik. — 20. Pevski solistični večer ge. Slavke Saks-Pristovske. — 21. Koncert Radio-orkestra. — 22. Poročila in casovna napoved.

Drugi programi:

Cetrik, 18. aprila:
Be'grad: 12. Cas, plošče in poročila. — 20. Svinjerejsko predavanje. — 20.30 Koncert priljubljnih pesmi. — 21.20 Poročila. — 21.30 Anekdoti. — 22. Radio kvartet. — Zagreb: 13.15 Plošče. — 17.30 Koncert ruskega pevskega zbora in orkester balalajk. — 19.30 Iz Prage: Simfonični koncert češke filharmonije. — Praga: 11.15 Plošče. — 12.30 Koncert. — 16.30 Koncert. — 17.55 Severno-češke pripovedke in legende. — 19.30 Simfonični koncert. — 22.20 Plošče. — Stuttgart: 16.35 Opretna glasba. — 18.45 Zdravniško predavanje. — 19.15 Iz romanov. — 20.15 Komorna glasba. — Toulouse: 13.45 Koncert. — 14.15 Plesna glasba. — 21.30 Vojaška godba. — 22.30 Koncert. — Bern: 16. Orkestra ni koncert. — 19. Sport. — 19.30 Citre. — 20. Predavanje. — 20.30 Komorna glasba. — Katowice: 12.35 Koncert. — 17.55 Komorni koncert. — 20.05 Koncert iz Krakova. — 21.15 Literatura. — 22.30 Plesna glasba. — Rim: 13. Trio. — 17.30 Petje in glasba. — 20.45 Opretna glasba. — Berlin: 16.30 Citanje pesmi. — 17. Madrigalni koncert; nato klavirska glasba. — 20. »Africanka«, opera (Meyerbeer); plesna glasba. — Dunaj: 11. Kvariet Cerda. — 16. Kvariet Silving. — 20.05 Opera glasba; Jazz. — Milan: 11.15 Plošče. — 12.20 in 13.35 Jazz. — 16.30 Otroško petje. — 17. Kvintet. — 20.30 Igra. — 23.15 Jazz. — Budapest: 9.15 Plošče. — 12.45 Trio. — 16. Predavanja in petje. — 17.40 Madjarske pesmi za solo z orkestrom. — 20. Igra. — 22.30 Koncert vojaške godbe.

INGELEN ZVOČNIK
RAMONA
DIN 520

Sport

Posavska podružnica Slov. planinskega društva vabi svoje člane na redni občni zbor, ki bo v nedeljo, dne 28. aprila 1929 ob 16 v kolodvorski restavraciji v Zidanem mostu.

Sportni dogodki

Nadalje so govorili v Lausanne o ženski udeležbi pri olimpijskih igrah, in bo tudi to vprašanje rešila konferenca v Berlinu. Proti ženski udeležbi so zlasti Finska, Amerika in Anglija, torej tri prav zelo v poštev prihajajoče države. Odklonjen je bil predlog Francozov, naj se pristopijo k igram v emigraciji živeči Rusi, bodisi kot samostojni, bodisi kot zastopniki države, v kateri živijo. Zimske olimpijske igre l. 1932 se bodo vršile v Lake Placid v ameriški državi New York, in so Amerikanci takoj izjavili, da bodo napravili prav tako sankalistične kot je znameniti Oresta Run v St. Moritzu. Dovoljena je prireditel Centralnoameriških iger l. 1930 ter prireditel narodnih iger v Grčiji vsako drugo leto, po vzoru iger v starem veku. Za leto 1936 bodo prireditel olimpijskih iger poverili skoraj gotovo Berlinu. Amerikanci bodo osnovali v Parizu poseben odbor, ki bo vodil pogajanja z evropskimi državami glede udeležbe v Los Angeles l. 1932.

Nurni v Ameriki ni več tako popularen kot je bil; preveč se ogiba tekem in tekmecev na eno miljo. V Ameriki se porajajo novi lahkoatletski talenti; najmanj 25 imajo sedaj tam atletov, ki dosežejo v skoku s palico višino nad 4 m (Sturdy na pr. 4.27 m v halli). Izboren mnogobojnik je Berlinger: skok s palico 4.08 m, skok v višino 1.90 m, na daljavo 7.30 m, kroglja 14.25 m itd.; težek je ta atlet 88 in pol kg. — Pripravlja se boj v teklu na 1000 m med Peltzerjem in Martinom (P. ima svet. rek. 2:25.8, M. je tekel že 2:26). Peltzer prihaja nazaj v staro formo. — Schwab je zboljšal rekord v hoji na 20 km na 1:37:05.8 in 25 km na 2:05:00.4.

Arne Borg je popravil v Honolulu (Havajski otoki), svoj nedavni poraz in je plaval 880 y v 10:25, pustivši Grobleja 30 m za seboj (svet. rek. je 10:22.2, ima ga Borg).

Prav tako je Šved Svensson popravil svoj poraz proti nemškemu rokoborcu Gehringu in ga je položil na pleča že v 11:20.

Borbo v floretu (v Neapolu) je dobil Pulitti, v meču Cattian, fletistično zmago dam je izvojevala Mayerjeva (Italijan, Francoz, Nemica).

Iz Sydneya v Melbourne v Avstraliji je 565 milj ali 909 km, cesta zelo hribovita in težka. Na motornem kolesu je prevozil to progo Onsley v rekordnem času 13:41, za 42 min. pod dosežanim rekordom. — Zadnjih 100 milj je vozil s hitrejšo hitrostjo kot 100 milj ali 128.7 km na uro.

BALKANSKI POKAL

Konferenca balkanskih sportnih zvez se je sešla v Beogradu, da se dogovori o balkanskem pokalu. — Zastopani so bili delegati Jugoslavije, Bolgarije, Grčije in Rumunije, delegat avstrijske zveze Hugo Meisl vsled obolelosti ni mogel priti in ga je zastopal jugoslovanski delegat. Turčija se konference sicer ni udeležila, a je izrekla svojo pripravljenost, da podpiše vse soglasno sprejete sklepe konference. To se je zgodilo, in bo pristop Turčije na prihodnji konferenci v Bukarešti samo še formalnega značaja. Jugoslovanski delegat je predlagal ustanovitev Balkanske sportne zveze, ki naj organizira vsako leto tekme za Balkanski pokal. Oddajali bodo umetnino v vrednosti 250 dol. ali 14.000 Din. Prisilastvina pristojbina znaša 10 dol za zvezo, umik stane 100 dol. Predlogi so bili soglasno sprejeti. Ta veliki napredek je zlasti zasluha naše Jugoslov. nogometne zveze, kar so priznali tudi vsi udeleženci konference. Sklenili so tudi izvolitev odbora, ki se bo sestel prvič 9. maja letos v Bukarešti, potem pa po vrsti vsako leto v Carigradu, Sofiji, Atenah ter v Beogradu ali Zagrebu. Dalje je konferenca uredila nekaj podrobnih vprašanj glede razsodišča in namembe sportnih igrišč. Konference v Barceloni se balkanske države ne bodo udeležile, ker bi bilo to predrago; pač pa bo odposlan iz Bukarešte pozdravni brzojav v Barcelono.

Konferenca pomeni velik uspeh.

Naznanila

Orel

Orli v Starem trgu prirede 21. t. m. v dvorani Kmetijske hranilnice in posojilnice v Starem trgu krasno žaloigro »Prababica« v petih dejanjih. Igra je silno zanimiva in napeta. Zato vabimo k obilni udeležbi. — Odbor.

Orlovski odsek v Ljutomeru priredi v nedeljo 21. aprila ob 3 popoldne v Katoliškem domu tombolo z nad 250 krasnimi dobitki. Cena tombolskim tablicam 2 Din. Bog živi!

Naše dijaštvo

Kršč. socialistični akademski klub »Borba« ima svoj sestanek danes ob 8 zvečer in to v dvorani Akad. doma. Namenjen je razgovoru o katoliški akciji. K sestanku so vabljeni tudi akademiki bratskih društev.

Prireditve in društvene vesti

Slov. kat. akad. starešinstvo v Ljubljani. Drevo ob 20% je v Rokodelskem domu. Komenskega 12, članski prijateljski sestanek. Predava g. dr. A. Brečelj o temi: Inteligenca in naše socialne naloge. K obilni udeležbi vabi odbor.

V Šentpeterskem prosvetnem društvu predava danes zvečer ob osmih g. dr. France Debevec o boleznih, ki je v naših krajih razširjena. — Tudi o koristnem sportu, s katerim si utrjujemo zdravje, nam bo govoril. V poljsenjenju predavanja bomo videli filmske slike o boleznih, zdravju in zabavi. Člani in prijatelji društva vljudno vabljeni.

Predavanje o kat. akciji. Vse one, ki se zanimajo za vprašanje kat. akcije pri nas, vabi kršč. socialistični akad. klub »Borba« za danes zvečer v dvorano Akad. doma. Začetek ob 8. uri.

Društvo za otroško varstvo in mladinsko skrb v sodnem okraju Ljubljana razglašja, da se vrši redni letošnji občni zbor dne 26. aprila 1929 ob 18. uri v sodni dvorani justične palače, sobna št. 16, s temle dnevnim sporedom: 1. Poročilo odbora in računskih preglednikov. 2. Volitev dveh računskih preglednikov. 3. Volitev odbora za prihodnjo triletno funkcijo. 4. Slučajnosti. Ako ta društveni zbor ne bi bil sklepčen ob določen uri, vrši se pol ure pozneje občni zbor, ki je sklepčen ob vsakem številu družtenikov. — Odbor.

Sentjakobska prosveta (Mladci) priredi v nedeljo dne 21. aprila ob 8 zvečer v Rokodelskem domu krasno žaloigro »Pradedov greh«. Med odmorov svira Mladčevski orkester. Vljudno vabljeni. Odbor.

Občni zbor dobrovoljcev se vrši v soboto dne 20. t. m. ob 8 zvečer v »Ljubli. dvoru«. Odborniki in revizorji pol ure prej!

Seja uprave narodnega odbora Mednarodne trgovske zbornice

Včeraj dopolne se je v prostorih Zbornice TOI v Ljubljani vršila seja uprave narodnega odbora Mednarodne trgovske zbornice. O poteku seje je bilo izdano sledeče poročilo:

Dne 17. t. m. se je vršila seja uprave narodnega odbora MTZ pod predsedstvom gosp. Ivana Jelačina, predsednika Zbornice za TOI v Ljubljani.

Na seji so bili navzoči poleg g. Ivana Jelačina še gg.: gen. tajnik ljubljanske zbornice dr. Fran Windischer, podpredsednik belgrajske trgovske zbornice Milutin Stanojevič, član uprave belgrajske industrijske zbornice in podpredsednik odbora Vasa N. Jovanović, gl. tajnik zagrebske zbornice dr. Adolf Cuvaj, glavni tajnik sarajevske zbornice dr. Vojislav Besarović, gl. tajnik zveze hrvatskih industrijev Marko Baner, tajnik ljubljanske zbornice dr. Ivan Pless in tajnik odbora dr. Stevo Popović.

Po pozdravu g. predsednika Ivana Jelačina se je prešlo na dnevni red. K prvi točki se je oglasil g. Vasa N. Popović, ki izjavi, da je podal ostavko radi nesporazuma, ki se je pojavil med njim in zagrebskimi člani, da bi omogočil neovirano delo odbora. Nikdar ni imel namena nikogar od zagrebskih članov MTZ žaliti, ker polaga največjo važnost na iskreno in najožje sodelovanje z njimi. Ta izjava je bila sprejeta soglasno na znanje s pripombo, da upravni odbor v smislu čl. 10 svojega statuta ni pristojen za reševanje vprašanja ostavke kakoga člana predsedništva, ker spada to vprašanje v pristojnost glavne skupščine. G. Jovanović pa se naproša, da do glavne skupščine še nadalje vodi posle drugega podpredsednika.

Nato je tajnik odbora g. dr. Popović poročil o delovanju odbora. Po kratki razpravi se poročilo z odobravanjem sprejme na znanje.

Po razpravi o predlogih zagrebskih članov nar. odbora so bili sprejeti sklepi o izpremembi statuta, zlasti z ozirom na sestavo predsedništva, na število članov uprave in o načinu njihove izvolitve in o ustanovitvi krajevnih tajništva. Ti predlogi bodo predloženi glavni skupščini, ki se sešane 25. maja t. l.

Po razpravi o kongresu MTZ, ki se bo vršil začetkom julija v Amsterdamu, je izjavil g. Vasa Jovanović, da bi bilo potrebno, da čimveč število naših gospodarjev obišče ta kongres zaradi njegove velike važnosti.

Končno je uprava sklenila, da se pošlje poročilo o seji in pozdravni brzojav ministru zunanjih zadev in predsedniku narodnega odbora dr. Voji Marinkoviću.

Zagrebska borza v letu 1928

Iz poročila zagrebske borze za 1928 posnemamo, da je borza koncem leta štela 609 članov (1927 610, 1926 618 in 1925 celo 652 članov). Članstvo se je torej ustalilo, iz Slovenije ima Zagreb 17 članov.

Promet borze je znašal lani 3.278 milj. Din (1927 3.243 milj.); od tega odpade na devize 2.871.2 (2.948.3) milj. Din, valute 4.3 (16.9), drž. papirje 300.5 (202), bančne papirje 22.2 (23.5), industrijske papirje 12.4 (28.1), opcije in zadolžnice id. 0.1 (0.04) milj. in blago 67 (24) milj. Din. Va'utni promet se je torej skčtil, devizni se je kljub odpadu ljubljanskega prometa v l. 1927 in 1928 obdržal, če pa ostajemo približno ljubljanski promet, pa se je celo povečal. Na efektnem tržišču vedno bolj prevladujejo državni papirji, katerih promet stalno narašča. Promet v bančnih in industrijskih papirjih pa se ne more razviti.

Pač pa je lani narasel blagovni promet od ca. 24 na ca. 67 milj. Din; detajlni podatki niso objavljeni že dve leti sem; največ prometa je bilo v žitu: za 52 milj., nadalje v mlinskih proizvodih: za 5 in v ostalih deželnih pridelkih 10 milj.

Pri obračunskem zavodu se je promet povečal od 15.6 na 15.9 milijarde Din.

Lani se je zelo skčtilo poslovanje razsodišča: vrednost tožb je znašala samo 19.9 milj. Din napram 31.2 milj. za 1927 in 51.9 milj. v letu 1924. Največja v letu 1928 je bila za 970.000 Din (1927 5.115.000 Din).

Finance borze so izvidele sledeče: dohodki (brez prenosa): 1928 3.4 (1927 3.3), prenos 1.4 (0.9) milj. Din; zmanjšali so se dohodki od članarine, razsodišča, obresti, narasli pa so dohodki od kotiranja in registriranja, borzne pristojbine, od tiskovin, od prispevkov za kurjavo itd. Stroški so se povečali od 2.8 na 3.7 milj. Din, največ radi vplačila za posojilo. Sedanji dolg borze znaša 7.7 milj. Din (1927 8.96); v zgradbo je investiranih dosedaj 24.9 (24.4), od tega samo v letu 1928 0.85 (3.95) milj. Imovina pokojniškega sklada nameščencev se je povečala od 1.4 na 1.8 milj. Din. Prebitek za 1928 znaša 0.4 milj. Din napram 1.4 milj. v letu 1927.

Borza ima sedaj 10 senzalov za vrednote napram 11 v letu 1927 in 5 za blago napram 3 v letu 1927.

Borza

DENAR

17. aprila 1929.

V deviznem prometu se je danes učvrstilo samo tečaj Dunaja, pustile pa devize: London, Pariz, Praga in Trst. Privatno blago je bilo zaključeno samo v devizi Trst, ostale devize pa je dala Narodna banka.

Zagreb. Amsterdam 2286 bl., Berlin 1348.50 do 1351.50, Budimpešta 990.55—993.55, Newyork 56.71—56.91, Curih 1094.40—1097.40, Dunaj 798.17 do 801.17, London 275.97—276.77, Pariz 221.40 do 223.40, Praga 168.07—168.87, Trst 297.04—299.04. Belgrad. Berlin 1348.50—1351.50, Budimpešta 990.55—993.55, Curih 1094.40—1097.40, Dunaj 798.17—801.17, London 275.97—276.77, Trst 297.14 do 299.14, Newyork 56.72—56.92, Pariz 221.41 do 223.41, Praga 168.07—168.87.

Curih. Belgrad 9.12875, Berlin 123.19, Budimpešta 90.525, Bukarešt 3.0825, Dunaj 72.95, London 25.21875, Madrid 77, Newyork 519.95, Pariz 20.2875, Praga 15.3775, Sofija 3.75123, Trst 27.205, Varšava 58.23.

Dinar notira: na Dunaju (deviza) 12.5175, v Londonu 276.50, v Pragi 59.30.

Devizni tečaji na ljubljanski borzi

17. aprila 1929.

	povpraš.	pon.	srednji	sr. 16. IV.
Amsterdam	—	2286.—	—	—
Berlin	1348.50	1351.50	1350.—	1350.—
Bruselj	—	790.94	—	—
Budimpešta	—	992.05	—	991.50
Curih	—	1095.90	—	1095.90
Dunaj	798.17	801.17	799.67	799.39
London	—	276.37	—	276.4
Newyork	—	56.82	—	—
Pariz	221.41	223.41	222.41	222.44
Praga	168.07	168.87	168.47	168.50
Trst	296.95	298.95	297.95	298.22

VREDNOSTNI PAPIRI

Ljubljana. Celjska 158 den., Ljublj. kreditna 123 den., Pradedovna 850 den., Kred. zavod 170 den., Veveče 120 den., Ruše 250—260, Stavbna 50 den., Sešir 105 den.

Zagreb. vojna škoda ar. 425.50—426, kasu 425 do 426 (425), termini: 4. 425.50, 5. 429—430, 6. 434 bl., 12. 455—457 (457), 7. odst. inv. pos. 86.75 do 87.50, agrari 54—54.50, Bančni pap.: Union 228 do 232 (228), Poljo 15—15.50, Hrv. 50 den., Kred. 93 den., Jug. 84—85 (85), Lj. Kr. 123, Medjun. 53 den., Nar. 8500—8800, Praded. 850—860 (850), Srpska 147, Zem. 137—138 (138), Etno 130 den., Ravna gora 75, Katoliška 29, Obrtna 38—39, Ind. pap.: Guttman 203—205 (200, 201, 202), Slavonia 5—5.50, Slavski 98—100, Danica 138—150, Drava 405—410, Sečer. 460—465 (465), Osj. llov. 172.50 do 185, Brod. vag. 290 bl., Union 179.50—180 (180), Isis 20—24, Ragusa 555—565 (560), Veveče 125 den., Trbovlje 460 den., Piv. Sar. 290 bl.

Belgrad. Narodna banka 8620—8800, 7. odst. inv. pos. 87.25—87.75, agrari 54—55, vojna škoda 422.50—424, 4. 421.50—421, 5. 427.50—428.50.

Dunaj. Don. sav. jadr. 82.30, Wiener Bankverein 22.75, Bodencredit 100.75, Creditanst. 56.50, Escomptes. 21.25, Zivno 116.75, Jug. 6.80, Aus-siger Chemische 255.75, Alpine 43.80, Trboveljska 58.45, Prager Eisen 530, Leykam 7.30, Rima Murany 116.75.

Žito

Dasi so včeraj v Cirkaj tečaji za pšenico občutno padli, je ostala pri nas cena neizpremenjena. Povpraševanje in ponudba sta živalni in promet se je močno izboljšal. S pšenico se zalagajo vsi pasivni kraji in državi in položaj za ta predmet je stalen. V Sloveniji so mnogi kupec kriti s starimi termiskimi sklepi, katere še vedno izrpujejo. Ker so bile tedaj cene visoke, trpe dotični občutni škodo. Nekoliko je nazadovala cena za rž; izraziteje se opaža nižjo tendenco pri ovsu, tudi koruza nazaduje. V teh predmetih je promet minimalen. Za pšenične mlevske izdelke se položaj ni izpremenil.

V Ljubljani so notacije nespremenjene: loq Ekskektivna prodaja: 2 vagona pšenice 0 g Curug dob. do maja, parit. Curug b/n vklj. jaha vreče 335.

Novi Sad. Pšenica: bč. 244—245, par. Vršač 240—242.50, sr. 245—247.50. — Oves: bč. in sr. 242.50—247.50, bn. 237.50—240. — Koruza: 290 do 262.50, bč. 5. 267.50—270, bn. 257.50—260. Moka: 0 g 340—350, št. 2 320—320, št. 5 300—310, št. 6 282—292.50, št. 7 275—282.50, št. 8 207.50—212.50. Otrobi: 180—182.50, bn. 177.50—182.50. Tendenca slaba. Promet: 81 vagonov pšenice, 23 koruze in 4 moke; skupaj 108 vagonov.

Budimpešta. Tendenca slaba. Pšenica: maj 25.18—25.16, zaklj. 25.13—25.15, oktober 26.54 do 26.55, zaklj. 26.52—26.53. Rž: maj 22.70—22.72, zaklj. 22.71—22.72, oktober 23.75—23.73, zaklj. 23.73—23.74. Koruza: maj 27.30—27.33, zaklj. 27.32 do 27.34, julij 27.85—27.71, zaklj. 27.70—27.71.

Hmelj

Alzasko hmeljsko poročilo. — Strasburg, dne 15. aprila 1929. V prvi polovici aprila se je kupovalo skoro izključno ceneno blago, po Frs. 230 do 260 za 50 kg (Din 8—9.25 za kg, vagon Zalec), deloma za Francijo, deloma za Holandsko in Belgijo. Kupujejo samo majhne pivovarne, ki vedno celo leto sproti krijejo svoje potrebe, med tem ko je velepivovarna na videz že krita. Sezija obela vsled hude z

Sveta življenje in vrvenje

Ciganski morilci pred porotniki

19 obtožencev - Sodni spisi tehtajo štiri stote in pol - Porotnikom bo stavljenih 1800 vprašanj

Pravkar je državno pravdnštvo v Košicah dovršilo obtožnico proti ljudožrskim ciganom. Obtožnica vsebuje nepopisne grozote, kakršnih ne najdeš v kriminalni zgodovini zadnjih petdeset let. Zveri v človeški podobi so leta in leta izvrševale svoje strašno in nad vse ostudno delo. Kakor volkodlaki so se v močnih četah pripodili iz svojega taborišča, in gorje žrtvi,

Walter Evans Edge, ki se imenuje med kandidati za ameriškega poslanika v Parizu. Senator Edge je še mlad in vživa posebno zaupanje predsednika Hooverja.

katero so si izbrali. Morili so radi košarice jaje, radi par čeških kron. Niso jih ganile mile prošnje napadenih, naj jim puste vsaj življenje. Do nagega so izropali trupla svojih žrtev. In ko so močje končali svoje krvavo delo, so se kakor hijene približale ciganke, zvlekle po stranskih potih mrtve v taborišče, jih razsekale in skuhale meso za ostudne kanibalske pojedine.

Kazenski zakon ne pozna nobenega paragrafa o ljudožrstvu, zato so ti zločinci, ki so doma iz Multanskega v Romuniji, obtoženi samo radi umorov. Šestnajst mesecev je trajala preiskava, ki je bila tem težja, ker aretirani cigani večinoma ne znajo ne brati ne pisati in jih je par gluhenemih. Ogromne težkoče in številna nasprotja je moral premagati preiskovalni sodnik: cigani so tajili, priznali in zopet prekalali. Korak za korakom so jim morali dokazati njihova strašna dejanja. Kljub temu je ostalo mnogo slučajev nepojasnjenih. Tudi danes še ni znano, koliko umorov imajo ti zločinci na vesti, še večja negotovost pa vlada pri ugotovitvi, koliko ljudi so skuhali in požrli. Spčetka se je vršila preiskava o 12 umorih, ki jih je skoro gotovo vse izvršila ta zločinska tolpa, vendar pa je končno državno pravdnštvo radi pomanjkanja dokazov moglo staviti pod obtožbo samo šest umorov in en roparski napad.

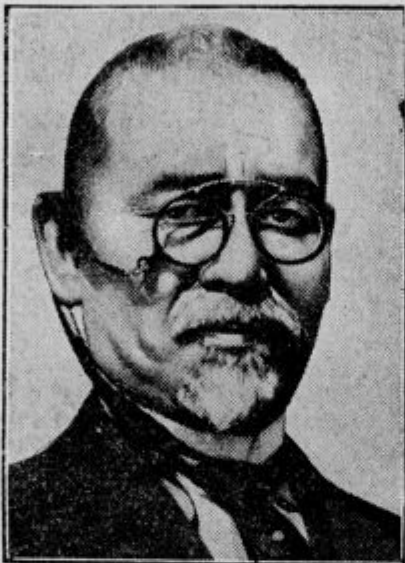
Januarja 1927 je bil s sekuro umorjen trgovec Peter Rusnjak. Morilci so mu uropali zlato uro z verižico in 1400 čeških kron. Po tem umoru so izsledili cigansko tolpo. Dan poprej je bila v neki mali vasi pri Košicah umorjena zakonska dvojica Kožerka in stanovanje izropano. Maja 1926 so cigani ubili v nekem gozdu 14 letnega sina gostilničarja Ludovika Ondeko. Malo kruha, niklasta ura in par čeških kron je bil ves plen. Decembra 1926 so v gozdu pri Košicah zadavili neko 50 letno ženo, čije istovetnosti še do danes niso mogli ugotoviti. Oktobra 1923 so v gozdu napadli in s sekuro pobili poslovodjo nekega konzumnega društva, Andreja Imlinga. Morilci so mu odvzeli uro, verižico in 55 čeških kron. Poleg navedenih šestih umorov so ciganom dokazali tudi roparski napad julija meseca 1925. Zrtev je bil premožen trgovec David Roth v Carnovi. Z od-

prtimi noži so ga prisilili, da jim je izročil ves denar, 4000 čeških kron. Čudno, da so ga cigani pustili živega.

Proces proti romunskim ciganom bo eden največjih, kar jih pomni sodna zgodovina. 240 s strojem pisanih strani obsega obtožnica, vsi akti skupaj pa tehtajo štiri stote in pol. Že danes računajo s tem, da bo porotnikom stavljenih okrog 1800 vprašanj.

Devetnajst obtožencev, sedemnajst mož in dve ženi, bo sedelo zvezanih in močno zastraženih na obtožni klopi. Najmlajši je star 19 let, najstarejši 28 let. Dva obtoženca sta gluha-nema. Trije cigani, ki bi bili tudi obtoženi, so umrli v preiskovalnem zaporu. Skoro vsi obtoženci so že predkaznovani, štirje med njimi radi ropa. Tolpa je štela skupno 25 članov. Kolovodji sta bila cigana Pavel Rybar-Elek in viraže prekanjeni in pravtako drzni Koloman Jano, po domače Aleksander Filke.

Porotna razprava se bo vršila v jahalnici vojašnice v Košicah. Obtožence bo zagovarjalo 19 odvetnikov, zaslišanih bo okrog 100 prič. Cela četa orožnikov bo skrbela za red in varnost.

Japonski državnik grof Simpej Goto, ki je bil dolgo časa notranji minister in je veliko storil za razvoj svoje domovine, je te dni umrl, star 73 let.

Časopisje v Združenih državah

Znani in ugledni časopis »Economist« pri naša zanimive podatke o časopisju v Združenih državah. V zadnjem času se opaža tendenca koncentracije, kar ima za posledico, da kljub naraščanju naročnikov pada število periodičnih časopisov.

Sedaj je v Združenih državah 20.600 dnevnikov in drugih časopisov; to je mnogo manj kakor l. 1927. Dnevno se prodaja sedem in dvajset milijonov večernih listov in šest milijonov jutranjih, tako imenovanih nedeljskih listov pa osem in dvajset milijonov.

Ameriško časopisje ima povsem drugo strukturo kakor angleško. Dočim je v Angliji samo nekaj tipov jutranjih listov, ki imajo ogromno izdajo, so v Ameriki v modi takojimeno »chains«, to so listi v vseh večjih mestih, ki imajo skupno poročevalsko službo itd., kolikor pa se tiče uredništva so popolnoma neodvisni. Največje med njimi je časnikarsko podjetje Hearst. On je prvi pričel s tem sistemom. Pričel je svojo karijero s listom »San Francisco Examiner«, danes pa ima 28 velikih časopisov v vseh večjih centrih. Med njimi je seveda največ listov, ki so pisani za nerazsodno maso in usmerjeni na najnižje instinкте.

Še bolj agresivno je podjetje Scripps-Howardnewspapers, ki ima 25 dnevnikov, ki se

Papež Pij XI. blagoslavlja romarje.

jih razpeča dva in pol milijona. Trečje po moči je podjetje Frank E. Gannet-System, ki ima 16 dnevnikov, skoraj vse v državi Newyork.

Druge skupine so šele v povojih. Kar je najbolj značilno za ameriške razmere, je to, da se jutranji listi čitajo veliko manj od večernih. Izrazito političnih listov ni, pač so vsi v službi velekapitale, ki daje seveda tudi navodila za politično smer.

Atentat na indijskega podkralja

Na posebni vlak, v katerem sta se preteklo soboto peljala indijski podkralj lord Irwing in njegova soproga iz Delhija v Dehradun, je bil poskušen napad. Neki železniški uslužbenec je opazil, da gori železniški most v nekem oddaljenem kraju. Obvestili so bližnjo postajo, kjer so vlak zadržali. Ogenj so medtem pogasili. Ko so železniški uradniki pregledali most, so ugotovili, da je 18 lesenih

tramov zgorelo. Most so hitro popravili in preizkusili, nakar je vlak nadaljeval svojo vožnjo. Očividno je, da so atentatorji most zažgali, da bi vlak z lordom Irwingom strmo-glavil v globočino.

Cela izletniška družba izginila

Vsa Palestina je, kakor poročajo iz Jeruzalema, silno razburjena, ker je na skrivnostni način izginilo več raznih političnih osebnosti. Družba, v kateri so bili predsednik zionistične palestinske eksekutive dr. Sorowitz, eden najodličnejših jeruzalemskih odvetnikov, politična

tajnika palestinske vlade Nurock in Edvin Samuel, sin sir Herberta Samuela, z ženami, je preteklo soboto napravila izlet k Mrtvemu morju. Tam so najeli motorni čoln. Od tedaj pa manjka vsaka sled družbe. Vlada je razposlala aeroplan, vendar je bilo doslej vse iskanje zaman.

Le malo verjetno je, da bi si roparski beduini ob tem letnem času upali tako daleč proti severu in bi morda izletniško družbo ujeli kot talce. Poleti bi bila ta možnost večja — in vendar je to ena najugodnejših možnosti, s katerimi morejo računati. Kajti če niso bili napadeni od beduinov, potem je bil izvršen še hujši zločin ali pa se je pripetila nesreča, v kateri je bila vsaka rešitev izključena.

Obupno dejanje očeta

Strašen čin obupanega očeta se je pripetil ob jezeru Erlaf na Gornjem Stajerskem. Posetnik Peter Oberraminger iz Raminga je peljal svoje tri otroke, dva dečka v starosti 5 in 6 let ter 4letno deklico, k jezeru in jih je skušal vtopiti. Oberraminger je vrzel enega otroka za drugim v globočino jezera in mirno gledal, kako so se otroci borili z valovi za svoje življenje. Medtem ko sta se dva dečka s plavalnimi poskusi nekaj časa obdržala nad vodo in glasno klicala na pomoč, je mala deklica že izginila v vodi. Končno je nečloveški oče sam skočil v jezero.

V tem hipu sta prišla k obrežju dva moža, poklicala Oberramingerja in ga prestrašena vprašala, kaj dela. Po teh klicih je posestnik še v zadnjem trenutku prišel k zavesti in je obema pomagal izveči iz vode otroke. Celotno malo deklico so z umetnim dihanjem zopet spravili k življenju.

Oberraminger je navedel kot vzrok svojega obupnega čina, da je njegova druga žena z otroci iz prvega zakona silno slabo ravnila in da je sklenil otroke in sebe umoriti, da bi jih rešil hudobne mačhe.

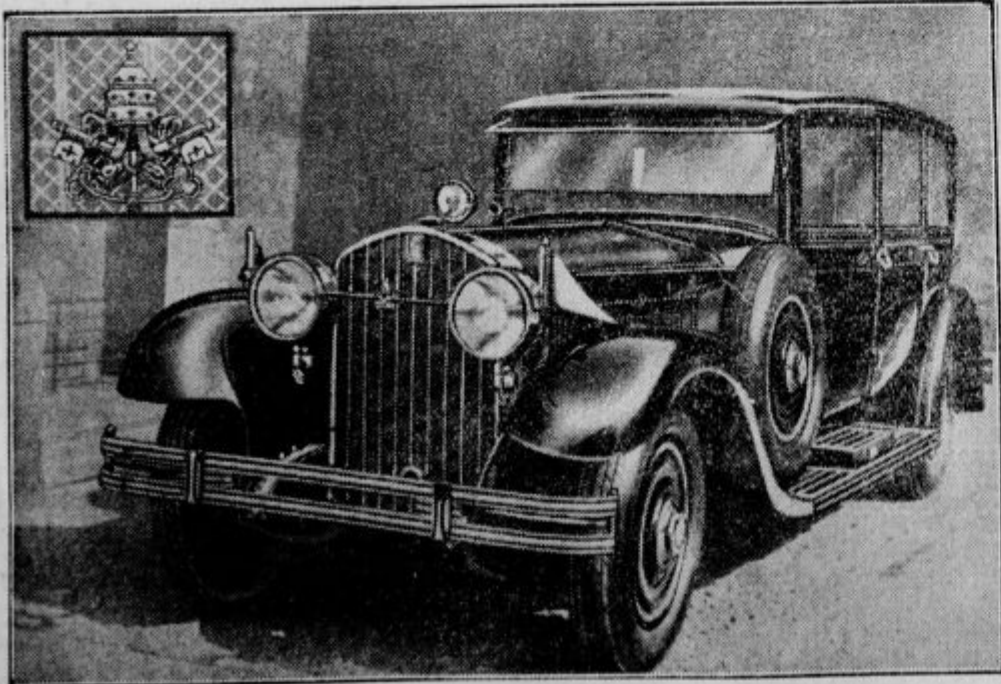
Smešnice

Francka (svoji poročeni prijatelji): »Kaj pogrešaš največkrat, odkar si poročena?«
»Svojega moža.«

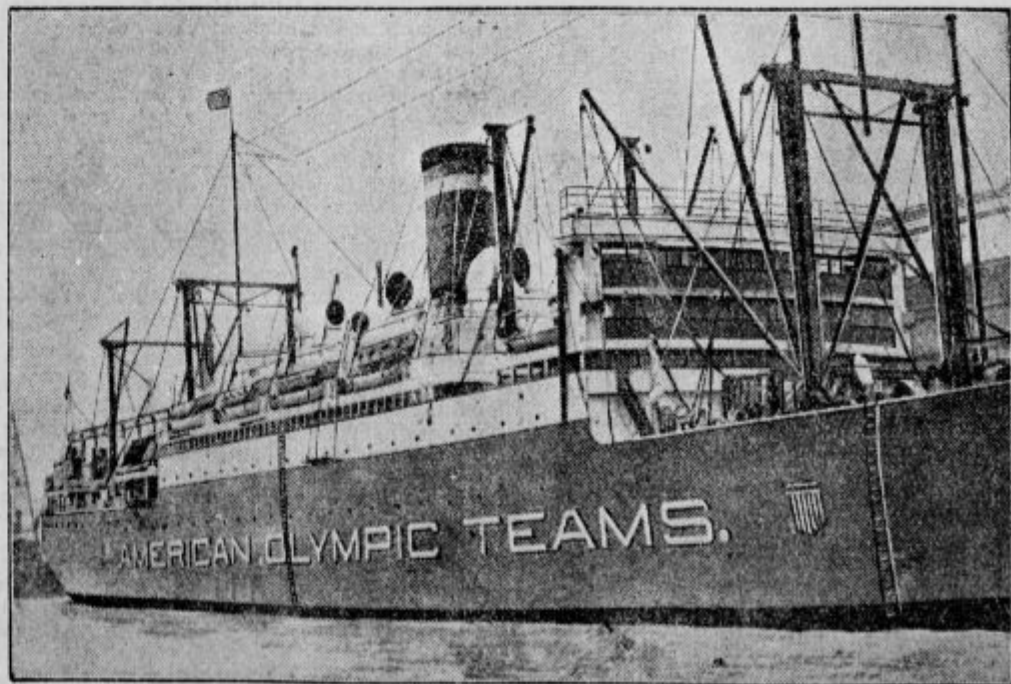
V državi Massachusetts v Ameriki so svarilna znamenja za avtomobiliste (oster ovinek, prehod čez železnico itd.) zabeljena z napisom: »Ali imate tekoči račun pri zdravniku?« — »Kdor ni življenja sit: vozi počasi!« — »Dirčaj le, če si naredil oporoko!« — »Pokopališče takoj zraven!«

»No, prijatelj, ti si pa že čisto pijan. Kako pa je to? Tako zgodaj popoldne!«

»Veš kaj, moja žena je zbolela. Tekel sem k našemu zdravniku, pa ga ni bilo doma. Sedaj sem ga pa že v štirih gostilnah iskal.«

Gala-avtomobil, katerega je milanski avtomobilski klub podaril papežu. O tem avtomobilu smo nedavno že poročali.

Oceanski parnik »President Roosevelt«, katerega so v newyorškem pristanišču popravljali, je te dni skoro popolnoma zgorel.

Za duha in srce

Roger Martin du Gard: Les Thibaults

Med novejšimi epičnimi deli francoskega slovstva zavzema posebno odlično mesto ciklus romanov »Les Thibaults«, čigar šest knjig »La mort du Père« (Očetova smrt, založba Nouvelle Revue Française, Paris), je pravkar izšla. Ta družinska kronika nikakor ni spočeta z namenom, da bi postala kronika sodobne družbe, vendar odseva v sleherni podrobnosti točen obraz časa, v katerem živimo. Osebe, ki nam jih predstavlja Roger Martin du Gard, imajo vse bistvene znamenje stvarov velikega pisatelja; dasi so vkoreninjene v okolici in v dobi, v kateri živijo, so na drugi strani vse hkrati tudi večno veljavni liki. Že pri prvem zvezku ciklusa »Les Thibaults« je bilo očitno, da je njih avtor romanopisec prvega reda, njegovi junaki so v svoji preprostosti in v svojih odnošjih do vsakdanjega življenja po svoji umetniški koncepciji podobni Balzacovim junakom, morda zato, ker po Balzacu nemara noben drug francoski pisatelj ni imel tolike sposobnosti slikanja, kakor baš Martin du Gard. Prve knjige ciklusa so zložene v načinu fresk z velikim številom oseb, v naslednjih pa je omejil in osredotočil pisatelj dejanje na malo število oseb. Njegov slog je skop, a sočen in noče predstavljati drugega, kot živo podobo življenja. — Francoski pisatelj ljubijo ciklični način epičnega pripovedovanja. Francosko slovstvo se ponaša z mnogimi takimi ciklusi, a najslavnejši med njimi so Balzacova Comédie Humaine, Zolajevi Les Rougon Marquarts ter Proustov A la recherche du temps perdu. Obče zanimanje zbuja Roger Martin du Gardovo delo, ki je v marsičem podobno ciklusu Angleža Johna Galsworthyja »Forsyte Saga«, se sproti prevaja na vse svetovne jezike in je ob priliki izida šeste knjige postalo znova predmet mnogih izbranih in izredno leskavih ocen v najrazličnejših listih in revijah. Brez dvoma stojimo pred mojstrskim delom, ki bo zavzelo v francoskem slovstvu svoje mesto ob strani najslavnejših del in ki bo zapustilo v čitateljih še čez mnoga leta globok vtis. Doselej so izšle sledeče knjige »Les Thibaults«: Le Cahier gris (Siva beležnica) Le pénitencier (Spokornik)

La belle saison (Lepa doba) La consultation (Posvetovanje) in La Sorellina (Sestrica). s. š.

FRANCOSKE IN ANGLEŠKE NOVITETE.

P. Angkor, Le catholicisme et l'avenir religieux. Paris, Adygar. — R. Dibaund, Les idées sociales de Taine. Paris, Argo. — D. H. Leclercq, La vie chrétienne primitive. Paris, Rieder. — O. Lemarié, La morale des affaires. Précis d'une morale économique. Paris, Alcan. — R. Plus, La sainteté catholique. Paris, Bloud-Gay. — E. Renard, Les étapes de la pensée. Paris, Bloud-Gay.

W. Cross, The Modern English Novel. Oxford, Oxford Univ. Press. — Faulkner, Economic History of the United States. London, Macmillan. — P. Gardner, The Principles of Christian Art. London, Murray. — Grizzell, Education: Principles and Practices. London, Macmillan. — Henry Alice, Women and the Labor Movement. London, Macmillan. — Mac Donagh, The Life of William O'Brien, the Irish Nationalist. London, Benn. — H. Minor, The Story of the Democratic Party. London, Macmillan. — H. Paull, Literary Ethics: the Growth of the Literary Conscience. London, Butterworth. — Williams-Ellis, The Tragedy of John Ruskin. London, Cape.

Mentor, dijaški list, prinaša v svoji aprilski (8) številki sledečo vsebino: J. K. Rejcek, Med Seilo in Karibdo. Povest o zgodbah. (Dalje.) — M. Prezeli, Kažipot skozi prirodoopisno zbirko v Ljubljanskem muzeju. S slikami. (Dalje.) — Vsevolod Jaroslavski, Če ima študent denar. — Sempronij Tiro, Iz dnevnika starega profesorja. (Konec.) — Literarni pomeniki. — Razno. — Mali obzorik. — Sah. — Sale in uganke in dr. — Uprava »Mentorja« je v Ljubljani, Gradišče 4.

Dva indijska mistika. V februarški številki »Europe« je začel objavljati Romain Rolland razpravo o dveh indijskih mistikih iz poslednjega časa. Predstavlja leta 1886. umrlega Ramakrišna in njegovega učenca Vivekananda. Kako nenavaden je svet, v katerem se kretata Rollandova junaka! Človek bi ne verjel, da so skoro pravilni dogodki, ki nam jih opisuje, malone naša sodobna zgodovina. Dasi indska mistika v ničemer ni podobna evropski ali celo katoliški, je Rollandovo poročilo vsekakor izredno zanimivo in zasluži pozornosti vsakogar, ki se bavi s problemom mistike. s. š.

Puškinova pisma. Nemški slavist A. Luther je izdal v zbirki »Quellen und Aussätze zur russischen Geschichte« zbrana Puškinova pisma pod naslovom »Alekander Puschkin in seinen Briefen« (Osteuropa Verlag, Berlin). V teh pisemih se nam prikaže ruski klasik in najpopolnejši pisatelj pisem v jasni luči. Njegova, brezskrbna in brez vsake poze napisana pisma, polna svežosti in samovoljnosti, so veran izraz in dokaz trojne Puškinove tragedije, tragedije rojenega pesnika, tragedije užaljenega moža in tragedije v Rusiji Nikolaja I. nepotrebnega duhovnega človeka. Zbirka je pravi document humain, prav tako poučen kot pretresljiv. Luther je original prevel mojstrsko in ga izčrpo komentiral. č.

Grazia Deledda, Elia Portolu. Učinek pesnika je bil še vsikdar najmočnejši takrat, če je vzel za ozadje svojega dejanja domačijo in domačo grudo. Tudi g. Deledda, ki je lani prejela Nobelovo nagrado, slika pastirje sardinjskega otoka. Njihovo življenje poteka tako skromno kot življenje svetopisemskih pastirjev, vrti se po pretežnem delu na pašnikih, k temu pridejo vaški prazniki, ki dajo enostavnemu doživljanju šele pravi žig. In vendar se v tej enostavnosti skrito in neopaženo vrše tragedije. Neskončno nežna slika pisateljica zgodovino Elijevo, ki se zateče v duhovski stan, da najde pokoja svoji duši. č.

Ljubljansko gledališče

DRAMA:
Začetek ob 20. uri.
Četrtek, 18. aprila: Zaprt.
Petek, 19. aprila: DANTONOVA SMRT. Red C.
Sobota, 20. aprila: KROG S KREDO. Gostuje gospa Vika Podgorska, prvakinja zagrebške drame. Izven abonma.
Nedelja 21. aprila: THEODOR & COMP. Izven.

Opera:
Začetek ob 20. uri.
Četrtek, 18. aprila: CAROBNA PISCAL. Red D.
Petek, 19. aprila: Zaprt.
Sobota, 20. aprila: PRI TREH MLADENKAH. Ljudska predstava pri znižanih cenah. Izven.
Nedelja, 21. aprila: BAJADERA, opereta. Ljudska predstava pri znižanih cenah. Izven.

Francoski institut bo priredil, kakor se nam javlja, v nedeljo, 21. aprila, ob 10.30 v dramskem gledališču literarno-muzikalno matinejo. Brezplačne

vstopnice se bodo oddajale od četrta naprej v čitalnici francoskega instituta v Narodnem domu in na univerzi. Člani instituta ter njih rodbine bodo prejeli tam rezervirane prostore. Poročamo že danes, da bo obsegal vsopred poleg muzikalnih in pevskih točk, katere bodo izvajali prijatelji Francoskega instituta v Ljubljani, dve komediji: ROSALIE Max Maurey-a in PAR UN JOUR DE PLUIE Louis Foresta. Obe igri bodo igrali diletanti Francoskega krožka v Mariboru: Gdč. Poljanec, Pallavicini, Murgel in Kimovec, gdje. H. Furrer, Goršič, Prezelj in Gustin. Omenjamo nadalje, da bo to menda prvič, da se bo igralo v francoskem jeziku na odru Narodnega gledališča, odkar obstoja Kraljevina Srbov, Hrvatov in Slovencev; pomemben dan za ljubitelje umetnosti, pomemben tudi za razvoj francosko-jugoslovanskega prijateljstva.

Mariborsko gledališče

Četrtek, 18. aprila ob 20. uri. »GROF LUKSEMBURSKI«. Ab. C. Kuponi.
Petek, 19. aprila ob 15. uri: JANKO IN METKA. Solska predstava.

»Janko in Metka« v mariborskem gledališču. Ker je bila šolska predstava zadnji petek popolnoma razprodana in so mnogi otroci morali oditi, se ta predstava ponovi tudi ta petek, 19. aprila ob 3 popoldne. Cena 2—7 Din.

PTUJSKO GLEDALIŠČE:

Ponedeljek, 22. apr. ob 20: CHARLEYEVA TETA. Gostovanje Mariborčanov in g. Daneša.

Darovi

Namesto venca na grob blagopokojnega dv. svet. g. Kremenika je darovalo društvo slušateljev juridične fakultete podpornemu društvu slepih 150 Din.

Iz Tržiča. (Javna zahvala.) V počaščenje spomina blagopokojnega šolskega ravnatelja gosp. Ferdinanda Kalingerja so darovali preostali sorodniki za revno šolsko dečo znesek 400 Din. Za velikodušje dar se podpisani plemenitim dobrotnikom v imenu šolske mladine iskreno zahvaljujem. — Lajovic Albin, ravnatelj mešanske šole.

Poizvedovanja

Nasla se je biserna ogrlica v Stritarjevi nlici. Naslov pove upr. »Slovenca«.

MALI OGLASI

Vaaka drobna vrstica 1.50 Din ali vsaka beseda 50 par. Najmanjši oglas 5 Din. Oglasi nad devet vrstic se računajo više. Za odgovor znakom! — Na vprašanja brez znamke ne odgovarjamo.

Službe iščejo

Pisarniška moč ali instruktor angleščine. Mlad, inteligenten, z 10 letnimi študijami, 5 let študij v Angliji, zmožen perfektno angleščine, z dobrimi izpričevali in malim kapitalom, želi mesto. Naslov na upravo »Slovenca« Maribor pod »Pisarniška moč«.

Dama. srednjih let, poštena in solidna gospodinja, želi službo na gostilno kot natakarica in pomoč v gospodinjstvu. Naslov v upravi »Slovenca« pod št. 4084.

Službodobe

Potniki! Penzionisti! Visoko provizijo nudimo za prodajo naših artiklov (svete in druge slike na platnu i. t. d.) privatnim strankam. Mala kavčija. — Ponudbe pošliti na naslov: Poštni predal 174, Ljubljana.

Učenec za trgovino z mešanim blagom, v bližini Maribora, s primerno predizobrazbo — se sprejme; hrana in stanovanje v hiši. Naslov na upravo lista Maribor.

Boljšo kuharico zanesljivo in zvesto, ter mlajše dekletje za pomoč v gospodinjstvu — sprejme takoj pekarna Žužek, Škofja Loka.

Pekovski vajenec se sprejme na deželo. Oskrba v hiši. Naslov v upravi pod št. 4014.

Gospodinja. dobra, skrbna, se išče za župnišče v Slavoniji. Nastopi lahko takoj. Ponudbe na upravo pod 4050.

Pridno dekletje pomivalno, sprejme hotel »Strukelj«.

Trgovskega vajenca poštenega in zdravega — sprejmem v trgovino z mešanim blagom. Ponudbe na upravo lista pod št. 4050.

Velika zavarovalnica sprejme takoj: enega animatorja za Ljubljansko oblast, enega organizatorja za Mariborsko oblast. Jako ugodne kondicije ter penzija. Vestni kvalificirani reflektanti naj pošljejo ofert s curriculum vitae na upravo »Slovenca« pod »Stalna služba s penzijo« št. 4093.

Konfekcionarko za pletenine, perfektno, sprejem. Krašovec, št. Vid pri Stični.

Vajenca. zdravega, kateri ima veselje do čevljarstva, sprejme takoj Jernej Šmid, čevljarji mojster, Jesenice — Fužine.

Iščem žagarja stalnega in z večletno prakso. Dobrova št. 33.

Dekle. 14—16 letno, za hišna dela, sprejem. — Jakob Novak, Zbilje št. 38, Medvode.

Pletilje

Iščem prvovrstne pletilce ali pletilje, ki bi delali zame celo leto. Samo prvovrstne moči naj pošljejo ponudbe pod »Grosiste« št. 4106 na upravo »Slovenca«.

Učenca. poštenih staršev, ki ima vsaj 2 razreda kake srednje šole, sprejme J. Pfeifer, trgovina z železino, Kranj.

Prvovrstno kuharico samostojno, iščem k družini treh oseb brez otrok. Ponudbe na upravo lista pod značko »Pridna«.

Več sto tesarjev in gozdnih delavcev po izvršni plači sprejme za celo leto takoj Ivan Veršec, Bistra kraj Zagreba.

Prodamo

Krompir. droban, za krmo, nudim. — Naslov v upravi »Slovenca« pod št. 3951.

Sena in slame. za krmo in steljo ima oddati še nekoliko vagonov Mavro Išbl i sin, Čakovec.

Kobila. breja, stara 5 in pol let, 15 pesti visoka, za vsako vožnjo, rujava z belo lisso, se proda ali zamenja pri M. Teršan, Ljubljana, Mirje 6.

Piano. dobro ohranjen, prodam. — I. ŽEMVA, Bled 2.

Glasovir-Stingl. kratek, črn, skoraj nov, se proda. — Naslov v upr. »Slovenca« pod št. 4072.

Sedlo. konjiško, prodam. Križevniška ulica 12.

Knjigovoznica. staroznana in dobro vplejana, se takoj proda ali da v najem. — Naslov v upravi Slov. pod št. 4061.

Kupimo

Mlade sadike španski bežeg (holar) — kupim. Ponudbe na upravo »Slovenca« pod šifro »Španski bežeg«.

Pouk

Šoferska šola. I. Gaberšek, oblastveno koncesijonirana, bivši komisar za šoferske izpite, Ljubljana, Bleiweisova c. št. 52. Praktične vožnje z modernimi avtomobili, teoretični pouk na podlagi najmodernejših priročnikov. Tečaji permanentni.

Šoferska šola

prva oblast. koncesijon. Camernik, Ljubljana (Jugavto), Dunajska cesta 36. Telef. 2236. Strokovniški teoretičen pouk in praktične vožnje na različnih modernih avtomobilih, s pričetkom vsakega prvega.

Vnajem

Lokal. nasproti križevniške cerkve, takoj oddam. Naslov v oglašnem oddelku »Slovenca« pod št. 4010.

Iščem v Ljubljani, v sredini mesta, večje število

prostorov

primernih za skladišča in debelo in pisarne. Pogoj: dolgoletna pogodba. — Ponudbe na naslov »Slovenca« pod: »X. Y. Zagreb« št. 4042.

Gostilna v najem. se odda takoj v prijaznem trgu na Dolenjskem radi družinskih razmer. — Pismene ponudbe na upravo »Slovenca« pod šifro »Ugledni in poštene« št. 4086.

Posvetva

Trgovino

z mešanim blagom, vso zalogo in inventarjem, na deželi, pri farni cerkvi (Štajersko), okolica Slov. Bistrice, prodam. Potreben kapital 15.000 Din. Prevzem takoj. Dopisi pod »Lepa priloznost« št. 3969 na upravo.

Krasno kmečko

dobičkanosno posvetbo, blizu Celja, radi smrti naprodaj. Cena 250.000 Din. Ponudbe na upravo »Slovenca«, Celje pod »Ugodno plačilo«.

Poizvedbe

Nasla se je. 10. t. m. manjša vsota denarja v opernem gledališču. Dobi se pri nočnem čuvaju v Operi.

Pes volčjak

se je izgubil; okrog vratu nosi verigo. Najditelj dobi nagrado. Priglasiti na: Vižintin, Ljubljana, Močnikova ulica 13.

Zasluzek

Izdadni postranski zaslužek. se nudi mlajšim, inteligentnim, aktivnim, upokojenim in reduciranim privatnim in državnim nameščencem, trgovskim potnikom in invalidom. — Sposobni prejmejo tudi stalno plačo in penzijo. Ponudbe pod »Vestna agilnost« št. 4094 na upravo »Slovenca«.

GREŠITE MNOGO

Pako ne čitate redno SLOVENCA!

Stanovanja

Dve opremljeni sobi se odda posamezno ali skupno — samo solidnim reflektantom. — Naslov v upravi »Slov.« št. 4073.

Soba s kuhinjo. išče mirna stranka, ki je čez dan večinoma odsotna. Prevzame tudi mesto hišnice ali druga domača dela. — Naslov v upravi »Slovenca« pod št. 4104.

Soba

z elektriko se odda s 1. majem solidnemu gospodu. Cena zmerna. Naslov v upravi lista pod št. 4089.

Denar

Lesni strokovnjak išče družabnika

kateri bi imel žago event. tudi bukov gozd in posvetbo s poslopijem na razpolago, ali bi imel žago v takem kraju, kjer se lahko dobi bukov, hrastov ali mehki les, za vpeljavno rentabilne industrije. Zraven bi se tudi izdelovali dobičkanosni kemični izdelki. — Ponudbe na upravo »Slovenca« pod šifro »Dobičkanosno« št. 4041.

Sigurno zdravilo za nego las

Z uporabo novo iznajdene francoske pomade »Mišel« se ustavi izpadanje in osivelost las, povrnejo se vsakomur izgubljeni lasje, odstranijo vse bolezni, vsled katerih lasje izpadajo in osive. Uspeh je sigurno od 60 do 160 gramov, kakor so komu dalje časa lasje izpadali in osiveli. Cene, vsakemu naročniku na dom postavljeno, na naše stroške: 60 g 115 Din; 80 g 150 Din; 100 g 185 Din; 160 g 250 Din. Pri vsakem naročilu pošljemo garancijo za popolni uspeh tega zdravila. V slučaju, da ni uspeha, vrnemo denar in plačamo vse stroške. — Za tuzemstvo pošilja po povzetju: Depo za Jugoslavijo, Pomada »Mišel«, Vasina br. 8, Beograd. — V Beogradu prodaja: Lekarna Delini, Knez Mihajlova br. 1.

Bombažovo predivo

vsake številke za vsakovrstno industrijo po najnižjih dnevnih cenah stalno v zalogi pri trdku

A. Romano :: Zagreb Boškovičeva ulica 15

Telefon 51—93 Brzjav: DIANA, Zagreb

Kupimo knjigi: Stenikewicz: „Mali vitez“ in „Iz viharja v zavetje“

Ponudbe s ceno na upravo lista pod šifro: Knjige št. 3786.

ZA BIRMANCE!

Srebrne žepne ure . . . . . 250 Din
Nikelnaste žepne ure . . . . . 48 Din
Srebrne ovratne verižice z obeskom . . 30 Din
14 kar. zlate ovratne verižice z obeskom 160 Din
14 kar. zlate zapestne ure na traku . . 350 Din

Precizne žepne ure »Schaffhausen«, »Omega«, zlatnina, briljanti v veliki izberi. Budilke (wekerce) à 60 Din.

IVAN PAKIŽ, LJUBLJANA
Pred škofijo 15 :: Pred škofijo 15

Dobra znamka

Jugoslovansko Ganz & S.

Stroji za opekarsko in keramično industrijo

So v pogonu sigurni, močni, poceni, moderni.

Zahtevajte brezplačne proračune.

Obisk inženjerja brezplačno.

Dobava kompletnih strojnih naprav in posameznih strojev.

Dobavljamo v vse dežele.

Tovarna strojev za vse strojne naprave

Centrala: Beograd Karadjordjeva 75 Tel. 23—90 44—33

Tehniški biro: Zagreb Draškovičeva ul. 27 Tel. 55—87

NA STOTINE VPRAŠANJ

ki so bila stavljenja konzumentom mila za britje:

„Kaj zahtevate od dobrega mila za britje“

smo prejeli odgovor:

1. „Bogato peno“

Kemik naše tovarne ing. K. Krebs odgovarja: »Merima«-milo za britje se povečava v peni 250 krat.

2. „nagel učinek“

»Merima« shaving stick daje bradi v eni minuti 15% vlage in postane mehka kot vosek.

3. „trajno peno“

Smetanasta pena »Merima« shaving stick vzdrži 10 minut.

Prepričajte se z eno poskušnjo, komad stane 10 dinarjev

MERIMA 1839

PAVEL ŠIMENC

trgovski in pokopališki vrtnar
SV. KRIŽ
LJUBLJANA

priloga svojo veliko zalogo raznovrstnih sadik, zelenjave in cvetic. Priporoča se za zasaditev grobov, grebic in družinskih grobnic po načrtih, katere prevzame tudi za celo leto v oskrbovanje. Ima oddati še veliko zalogo lepih cipresnih rastlin po zmernih cenah. Pošilja se tudi na deželo.

Potrjeni neizmerne žalosti naznanjamo vsem sorodnikom, prijateljem in znanecem, da je naš nadvse ljubljeni

Ivan Škerjanec

božoslovec III. letnika

dne 16. aprila po dolgi in mučni bolezni vdan v Gospodu zaspal.

Pogreb nepozabnega rajnega bo v četrtek dne 18. aprila iz Matene št. 49, na župno pokopališče na lgu ob 3 pop. Priporočamo ga vsem, zlasti čč. gg. tovarišem v molitev in v blag spomin.

Matena - Ig, dne 17. aprila 1929.

Žalujoči starši in ostali sorodniki.

Razno

Lanene tropine in druga krmila nudi najceneje
A. VOLK, LJUBLJANA
Resljeva cesta 24.
veletrgovina žita in mlevskih izdelkov

Fotografske

potrebščine

vsakovrstne aparate, na obroke, pouk zastoni. — Fotografsko specialno podjetje: Meyer, Maribor, Gosposka 39.

Čebulo

štajersko, ima naprodaj, **FIZOL**

za seme nudi najceneje
Franc Majdič - Kranj.

Fotografski atelje

novi otvorjeni; najmodernejši aparati, najnovejše svetlobne naprave. Foto Meyer, Maribor, Gosposka 39.

Ajdova moka

po 5 Din
fini zdrob iz argentinske moke, po 4.30 Din
fina moka št. 0 iz banaske pšenice, po 4.30 Din.
Razpošilja od 25 kg naprej:
Pavel Sedej, umetni mlin, Javornik, Gorenjsko.

Obrt

Puhasto perje
kg 38 Din, razpošiljam po povzetju najmanj 5 kg. Izkoristite priliko, dokler traja zaloga. L. Brozović, kemička čistilna perja, Zagreb, Ilica 82.

Bukova in hrastova drva

suha in polsuha, eventualno tudi same okroglice kupim za dobavo junij, julij, avgust vsako množino

FRANC OSET, Sv. Peter v Sav. dol.

Ure za birmo

Zlatnina-Srebrnina Poročna darila za ženine in neveste

F. Čuden

Ljubljana, Prešernova 1

Najboljši in najekonomičnejši

ELEKTROMOTORJI

iz znanih čeških tovarn

Škodovi zavodi v Plzni

se nahajajo v velikosti 1/4 do 30 k. s. stalno na zalogi v Ljubljani. — Obrnite se na

Zastopstvo Škodovih Zavodov, Ljubljana
Selenburgova ulica 7. — Telef. 2966

Potrjeni neizmerne žalosti naznanjamo vsem sorodnikom, prijateljem in znanecem, da je naša iskrenoljubljena, dobra soproga, mati itd., gospa

Armanda Mülleret roj. Rha

soproga trgovca

v Ptuj, 16. aprila 1929 ob 7 zjutraj, po kratki, mučni bolezni, v 26. letu svoje dobe, bogu vdano preminula v sanatoriju v Gradcu. Pogreb nepozabne pokojne se bo vršil v četrtek 18. aprila ob 16 iz hiše žalosti, Ptuj, Ljutomerska cesta 6, na mestno pokopališče v Ptuj. — Sv. maše za dušnice se bodo darovale 19. aprila 1929 ob 7 zjutraj v larni cerkvi v Ptuj in ob istem času v stolni cerkvi v Mariboru.

Maribor, dne 17. aprila 1929.
Franc Mülleret, soprog, Kurt in Ervin, otroka, in vsi ostali sorodniki.

Brez posebnega obvestila.

Globoke žalosti potrjeni naznanjamo, da je naš iskrenoljubljeni soprog, oče, brat in stric, gospod

Matija Purnat

gostilničar, lesni trgovec in posestnik v Šmartnem ob Dreti

v torek 16. aprila 1929 ob tričetrt na 1 popoldne, po težki in mučni bolezni, v 50. letu življenja, v celjski javni bolnici izdihnil svojo blago dušo.

Zemeljski ostanki pokojnika so bili včeraj prepeljani v Šmartno ob Dreti, kjer se bo vršil danes ob 10 dopoldne pogreb iz hiše žalosti, Šmartno 78, na tukajšnje župno pokopališče.

Šmartno ob Dreti, dne 18. aprila 1929.

Žalujoča soproga z otroci, in ostali sorodniki.

Dopolnil je dneve svoje priprave naš tovariš, dobri in zvesti

Ivan Škerjanec

božoslovec.

V torek 16. aprila je odšel, da na veke zre povelčanega Kristusa, zavoljo katerega je tako vdano nosil vse svoje obilne in težke bolečine dolgo leto dni. — K počitku ga bomo spremlili jutri ob treh popoldne iz njegove domače hiše v Mateni na pokopališče na lgu.

Ljubljana, dne 17. aprila 1929.

Ljubljanski božoslovci.

T. C. Bridges:

Na pomoč!

Roman.

»S prav preprosto zvijačo. Ko sem se s kolesom peljal mimo vrtnih vrat, sem zaslišal, da nekdo stoka, kakor človek, ki je hudo ranjen. Bil sem tak osel, da mi še na misel ni prišlo, da je to zvijača, v naslednji minuti pa sem že imel na glavi cunjo, potem pa nisem videl ničesar več, dokler se nisem znašel v tej hiši. Najprej sem bil v nekakšni kleti. Semkaj pa so me pripeljali pred nekaj minutami.« Nato preneha.

»Zdi se mi, da si šel mene iskat, ne.«

Jim prikima. »Jaz sem bil še večji osel kot ti, kajti šel sem v past z odprtimi očmi!«

»Kaj bi po toči zvonila!« pravi Sam mirno. »Zdaj morava le za to poskrbeti, da se rešiva.«

Jim se ozre po sobi okoli. Bila je majhna in prazna, nekakšna jedilna shramba ali pa morda orožarna. Vrata so bila nenavadno čvrsta, edino malo okno pa je imelo trden železen križ, s tremi prečkami.

»To se jako lepo sliši,« reče nato suhoparno, »toda podgana bi lažje ušla iz pasti kakor pa midva iz te sobe! Le kako se misliš te reči lotiti?«

»Pri oknu,« pravi Sam. »Prečke niso vdlane v kamen, ampak so prilepe v leseni okvir.«

Jim stopi k oknu in si prečke ogleda. »Prav imaš, Sam, vendar pa brez dobrega izvijača vijakov ne bova mogla odvit.«

Sam se zvito nasmehne in potegne iz žepa izvijač, ki je bil videti kar poraben.

»Gadsden je zviti,« reče nato, »vendar pa ni bil toliko zviti, da bi me dal preiskati. Pričvrstil sem vijake na kolesu, preden sem odšel, potem pa izvijač vtaknil v žep. Sreča v nesreči, ne?«

»Mislim da!« pravi Jim. Nato pa spet pogleda okno. »Če se vama posreči, da vsaj eno prečko od-

straniva, upam, da se bova lahko splazila skozi.«

»Tudi jaz sem tako mislil,« doda Sam. »Baš sem se hotel spraviti na delo, pa sem zaslišal Gadsdena in tebe prihajati po hodniku. In tega se tudi zdaj bojim, da bi naju namreč utegnil kdo pri delu zalotiti!«

»Res, biti bova morala previdna,« mu pritrdi Jim, »kajti Gadsden nama misli poslati nekaj hrane. Zato bom pa jaz pri vratih stražil in te posvaril, če bom slišal, da se kdo bliža.«

Jim gre torej k vratom, Sam pa se loti dela. Pet minut ni bilo ničesar več slišati, le Sam je težko dihal. Nazadnje pa spregovori.

»Vse je zastoj, Jim. Vijaki so zarjavili in jih ne morem premakniti. Če bi imela vsaj eno kapljo olja, pa bi se nama posrečilo; brez tega pa mislim, da ne bo šlo.«

18. Juhé, pa imava olje!

Prav tedaj pa zasliši Jim s hodnika korake. Nekdo prihaja! — zašepeče. »Sam, skrij izvijač!«

Sam smukne izvijač za polico s knjigami in zašepeče: »Poslušaj, Jim! Ako je Sneed, ga lahko zgrabiva!«

Preden je Jim mogel odgovoriti, se ključ v ključavnicu zavrti in res stopi v sobo Sneed. Prinesel je podnos s hrano in ga z ropotom treščil na mizo.

»Več je kot zaslužita, capina!« pravi jezno. »Če bi jaz bil Gadsden, bi vaju izstradal!«

»Ja, kako sva lahko vesela, da niste!« odvrne Jim s smehljajem, ki mu je bilo videti, da Sneeda togoti.

»Tebi bo treba še precej batin, preden se boš naučil olike!« zareži Sneed.

Sam stopi k njemu in se mu ponudi: »No, kar dajte mi eno, če vas mika!«

Sneed fanta pogleda ter vidi njegovo krepko postavo in mogočne roke.

»Lahko storim že kaj boljšega kakor pa da bi

te pretepal!« reče nato, se zlobno zareži in takoj odide iz sobe.

»Na zdaj pa imava!« reče Jim, ko se zavrti ključ v ključavnicu. »Tudi ko bi naju moral po Gadsdenovem naročilu izpustiti, naju bo še pridržal.«

»Torej imava toliko več vzroka, da uideva!« pravi Sam. »Takoj ko se najeva, se spravim nad vrata.«

Dali so jima hleb kruha, rezino surovega masla in vrč čaja, ki res ni bil najboljši, pa ga je bilo vsaj veliko. Sam prične rezati kruh, Jim pa namesto da bi se vsedel, kar nepremično stoji in strmi v podnos.

»Kaj pa ti je?« vpraša Sam skoraj jezno.

»Olje!« reče Jim. »Saj si hotel olja.«

»Seveda, toda kje pa je?«

»Surovo maslo, ne? Kako si zabil!«

Počasi se razlije po Samovem obrazu zadovoljno rezanje.

»Prav imaš, Jim. Precej trda je moja buča. Saj je res to isto. Glej, takoj ga bom nekaj namazal na vijake in ko bova pojedla, se bo tudi že vlegel.«

Z vročim čajem Sam košček masla raztopi in zalije z njim vijake. Nato pa se vrne k mizi in z Jimom poskrbita, da je hleb hitro ginil. Kar naenkrat pa se sredi zajtrka zasliši štopot.

»Dež,« pravi Jim, ko se obrne.

»Da, in prav krepko pada,« pritrdi Jim.

»Za naju toliko bolje,« reče Jim. »To se pravi, če bova mogla uiti. Potem naju ne bodo mogli tako lahko izslediti.«

Sam vstane, vzame izvijač in se spravi znova na delo. »Gre,« reče sopihajoč in res: vijak se je nekoliko premaknil. Čez eno minuto je bil odvit. Sam pograbi prečko in potegne. Tudi Jim se obesi ranjo z vso svojo težo in tako zahrešči se zgornji vijak ter se uda; prečko sta kar z lahkoto odstranila. Jim pomoli svojo glavo previdno skozi okno. Še je močno deževalo. Ko se ogleda naokoli, se umakne nazaj, na lico se mu bere velika zadrega.